

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босна и Херцеговина

Predmet broj: S1 2 K 007723 12 K

Datum: 06.12.2012. godine

Pred sudskim vijećem u sastavu: sudija Branko Perić, predsjednik vijeća
sudija Tatjana Kosović
sudija Hasija Mašović

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE
protiv
Mevlida Jašarevića, Emraha Fojnice i Muniba Ahmetspahića

PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Dubravko Čampara

Zapisničar:

Erna Hodžić - Čučak, stručni saradnik

Broj: S1 2 K 007723 12 K
Sarajevo, 06.12.2012. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija, Branko Perić kao predsjednik vijeća, te sudija Tatjana Kosović i Hasija Mašović, kao članovi vijeća, uz sudjelovanje stručnog saradnika Erne Hodžić – Čučak u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Mevlida Jašarevića, Emraha Fojnice i Muniba Ahmetspahića zbog krivičnog djela Organizovanje terorističke grupe iz člana 202d. stav 2. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), u vezi sa krivičnim djelom Terorizam iz člana 201. stav 1. u vezi sa stavom 4. i 5. tačka a. i d. KZ BiH, povodom optužnice Tužilaštva BiH broj: T20 0 KT 0002119 11 od 24.04.2012. godine, nakon održanog javnog glavnog pretresa, u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH Dubravka Čampare, optuženog Mevlida Jašarevića i njegovih branilaca Senada Dupovca i Rasima Radovovića, optuženog Emraha Fojnice i njegovih branilaca Mirze Kovača i Emira Kapidžića i optuženog Muniba Ahmetspahića i njegovih branilaca Dragiše Mihajlovića i Nenada Rubeža, dana 06.12.2012. godine, donio je i javno objavio

P R E S U D U

I

MEVLID JAŠAREVIĆ, sin Izeta i majke Muamere, rođ. Hasanović, rođen 20.12.1988. godine u Novom Pazaru, Republika Srbija, nastanjen u, ul.,, državljanin, radnik, nije zaposlen, oženjen, otac jednog mladb djeteta, osuđivan, nalazi se u pritvoru po rješenju ovoga Suda broj: od godine

K R I V J E

Što je:

Kao član tkz. vehabijske zajednice u Gornjoj Maoči, opština Srebrenik, s ciljem da svojim djelovanjem prema institucijama i organima vlasti u Bosni i Hercegovini, te institucijama i organima vlasti drugih država koje imaju sjedište ambasada u Bosni i Hercegovini, izrazi nezadovoljstvo položajem zajednice i muslimana u zemlji, Evropi i svijetu, te utiče na promjenu položaja iste, iznuđivanjem ustupaka zahtjevajući da NATO snage napuste Afganistan, prijeteći građanima SAD i Njemačke, te zastrašivanjem stanovništva i destabilizacijom osnovnih političkih i ustavnih struktura vlasti, pripremanjem i vršenjem radnji koje imaju obilježja krivičnih djela propisanih Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine, odlučio da napadne na zgradu ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Bosni i Hercegovini, radi čega je nabavio jednu automatsku pušku M70AB2, serijskog broja: 375382, sa tri okvira, sa municijom za istu, četiri ručne bombe HG75, i jednu ručnu

bombu M93, nakon čega se u društvu Muniba Ahmetspahića i Dine Pečenkovića dana 28.10.2011. godine, prevezao do Sarajeva putničkim vozilom marke „Opel Kadet“, registarskih oznaka J03-M-424, kojim je upravljao Dino Pečenković, te je po dolasku u Sarajevo, na mjestu zv. Stupska petlja, opština Ilidža, Munibu Ahmetspahiću predao jedan DVD sa snimljenom oporukom i zatražio da sadržaj Munib Ahmetspahić sutradan objavi na internetu, a zatim je sa pripremljenim oružjem tramvajem krenuo u pravcu centra grada, da bi kod Srednje škole metalških zanimanja izvršio završne pripreme, uzeo jednu automatsku pušku, potrebnu municiju i dvije bombe, dok je drugu automatsku pušku, tri bombe i jedan DVD sa oporukom ostavio na vidnom mjestu, a potom je otišao na raskršnicu ulica Zmaja od Bosne i VI Transferzale, opština Centar, u neposrednoj blizini ambasade Sjedinjenih Američkih Država, te je istog dana oko 15:30 sati izvršio teroristički čin, tako da je izvršio napad na objekat ambasade SAD na način da je iz automatske puške, pucajući oko 50 minuta, ispucao najmanje 105 metaka kalibra 7,62 mm u pravcu zgrade ambasade SAD, pri tom pucajući i u pravcu mjesta gdje su se nalazili službenici Direkcije za koordinaciju policijskih tijela (DZKPT), koji su obezbjeđivali zgradu ambasade SAD, kojom prilikom je pogodio službenika DZKPT Mirsada Velića u obje noge, nanjevši mu teške tjelesne povrede u vidu dvije prostrjelne rane, i to jednu u predjelu lijevog skočnog zgloba sa prijelomom gležnja i drugu prostrjelnu ranu u predjelu desnog gležnja sa prijelomom desne petne kosti, a koje rane predstavljaju dvije teške tjelesne povrede, a istovremeno je pucajući iz automatske puške cijelo vrijeme prijetio i službenicima uposlenim u ambasadi SAD, sve dok ga nisu pripadnici Specijalne jedinice MUP-a Kantona Sarajevo onesposobili i lišili slobode, a kojom prilikom je nanio materijalnu štetu ambasadi SAD-a od preko 100.000 \$,

dakle,

s ciljem ozbiljnog zastrašivanja stanovništva ili prisiljavanja vlade druge zemlje da što izvrši ili ne izvrši, napao na život osobe na način koji je mogao prouzrokovati njezinu smrt, te nanio veliku štetu Ambasadi SAD u Sarajevu,

čime je,

počinio krivično djelo Terorizam iz člana 201. stav 1. u vezi sa stavom 5. tačka a) i d) Krivičnog zakona BiH,

pa ga Sud, na osnovu člana iste odredbe i članova 39., 42. i 48. Krivičnog zakona BiH,

OSUĐUJE

Na kaznu zatvora u trajanju od 18 (osamnaest) godina

Na osnovu člana 56. KZ BiH, u izrečenu zatvorsku kaznu optuženom Mevlidu Jašareviću, uračunava se vrijeme koje je proveo u pritvoru, počev od dana lišenja slobode 28.10.2011. godine, pa nadalje.

Na osnovu člana 74. KZ BiH, od optuženog se trajno oduzimaju predmeti upotrijebljeni za izvršenje krivičnog djela, i to: automatska puška M70AB2, ser. broja 375382 sa okvirom i 22 komada metaka, te dva okvira za istu, dvije ručne bombe, HG M75, jedan lovački nož, automatska puška M70AB2, ser. broja: 288529, sa dva okvira i 50 komada metaka, dvije ručne bombe, M75 i jedna ručna bomba, M93, a koji predmeti su oduzeti na licu mjesta kako je evidentirano u Zapisniku o uviđaju MUP-a Kantona Sarajevo, Sektor Kriminalističke policije, Odjeljenje za opći kriminalitet, Odsjek za krvne i seksualne delikte, broj: 02/2-2-1-103/11 od 28.10.2011. godine, kao i prenosni računar "laptop marke HP" crne boje, tip 6730s, serijskog broja CNU847361N sa pripadajućim napojnim kablom, a koji prenosni računar je dobrovoljno predat od strane supruge optuženog Mevlida Jašarevića, Mirele Demirović. Svi navedeni predmeti će se uništiti u skladu sa članom 213. Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera.

Na osnovu člana 198. stav 2. Zakona o krivičnom postupku BiH (ZKP BiH), oštećeni Mirsad Velić se sa imovinsko pravnim zahtjevom upućuje na parnicu.

Na osnovu člana 188. stav 4. ZKP BiH, optuženi se oslobađa obaveze naknade troškova krivičnog postupka iz člana 185. stav 2. tačke a) do h), i isti padaju na teret budžetskih sredstava ovog Suda.

II

Optuženi:

1. **EMRAH FOJNICA**, sin Hamde i majke Jasmine, rođena Bijelić, rođen 16.06.1991. godine u Zenici, sa prijavljenom adresom prebivališta u mjestu b.b., opština, narodnost, državljanin, završio elektrotehničku školu, nezaposlen, neoženjen, bez djece, JMBG:, identitet utvrđen na osnovu putne isprave Bosne i Hercegovine, broj: izdata dana, godine u, neosuđivan, nalazi se u pritvoru po rješenju Suda BiH broj: od godine
2. **MUNIB AHMETSPAHIĆ**, sin Džemila, majke Senije, rođene Hajdar, rođen 20.06.1990. godine u Zenici, gdje je i nastanjen u ul. b.b., narodnost, državljanin, po zanimanju mašinski tehničar, nezaposlen, neoženjen i bez djece, JMBG:, posjeduje LK broj, izdata od strane, neosuđivan, nalazi se u pritvoru po rješenju Suda BiH broj: od godine;

OSLOBAĐAJU SE OD OPTUŽBE

Da su postali pripadnicima organizovane terorističke grupe u smislu člana 202 d. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, koja je organizovana u okviru tzv. Vehabijske zajednice u Gornjoj Maoči, opština Srebrenik, s ciljem da svojim djelovanjem prema institucijama i organima vlasti u Bosni i Hercegovini, te institucijama i organima vlasti drugih država koje imaju sjedište ambasada u Bosni i Hercegovini, izraze nezadovoljstvo položajem njihove zajednice i sličnih-bratskih zajednica u zemlji, Evropi i svijetu, te utiču na promjenu položaja iste, iznuđivanjem ustupaka zajednici od organa vlasti, zahtjevajući da NATO snage napuste Afganistan, prijeteći građanima SAD i Njemačke te zastrašivanjem stanovništva i destabilizacijom osnovnih političkih i ustavnih struktura vlasti, pripremanjem i vršenjem radnji koje imaju obilježja krivičnih djela propisanih Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine, pa su kao pripadnici organizovane terorističke grupe u toku 2011. godine odlučili da zajedničkim djelovanjem, radi postizanja opisanih ciljeva izvrše teroristički čin u smislu člana 201. Krivičnog Zakona Bosne i Hercegovine, napadom na zgradu ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Bosni i Hercegovini, pri čemu su, zajedno sa Mevlidom Jašarevićem i drugi njima poznatim pripadnicima grupe, tokom 2011. godine proveli pripremne radnje neophodne da se teroristički čin pripremi i uspješno izvrši, tako da su na neutvrđen način nabavili sredstva za izvršenje terorističkog čina i to: Emrah Fojnica automatsku pušku M70AB2, serijskog broja 288529, sa dva okvira i 50 komada metaka, automatsku pušku Zastava Kragujevac M70 AB2, 1982. godine, broj 178971, sa jednim okvirom, 10 komada metaka call 7,62, jedan tromblonski nastavak, automatsku pušku sa drvenim kundakom bez okvira sa remenikom i fiksni nožem, broj: 084090-89, nož za bacanje sa natpisom "Saber", automatsku pušku S/B 24105-C, okvir za automatsku pušku i 1 metak, okvir prazan za automatsku pušku, automatsku pušku sa preklopnim kundakom broj: 7032717, pet okvira za automatsku pušku, optiku za pušku broj: 29091, pumpicu sa uljem za podmazivanje oružja, okvir za snajpersku pušku, 65 komada metaka, gas masku, maskirnu uniformu, jednu fantomku, set vojni za hranu, nož dužine 40 cm, dvogled, dva vojna opasača, automatsku pušku sa preklopnim kundakom bez okvira broj: 16107961, snajpersku pušku sa optičkim nišanom broj: 38098, okvir sa devet metaka, šest okvira za automatsku pušku, municiju ukupno 148 komada, pušku M48 A53382, puščanu municiju 7,62 mm, ukupno 603 komada, pet okvira za automatsku pušku, manju originalnu kutiju za municiju puščanu 7,9 mm, sa ukupno 14 komada metaka, 12 komada okvira za automatsku pušku, 384 komada municije 7,9 mm, vojni nož, 259 metaka call 7,62 mm, sanduk municije metalni sa kutijama punim municije 640 komada, call 7,62 mm, a Munib Ahmetpsahić jednu snajpersku pušku bez optike broja: 49774 sa crvenim remenikom sa jednim pripadajućim okvirom, potom su zajedno odlučili da se teroristički čin izvrši dana 28.10.2011. godine, u Sarajevu te su isplanirali radnje koje će izvršiti i međusobno podijelili izvršenje istih tako da se optuženi Munib Ahmetpsahić, zajedno sa Mevlidom Jašarevićem, u vozilu marke Opel Kadet, registarskih oznaka J03-M-424, kojim je upravljao Dino Pečenković, dovezao u Sarajevo, gdje mu je optuženi Mevlid Jašarević, po prethodnom dogovoru, predao jedan

DVD sa snimljenom oporukom čiji je sadržaj Munib Ahmetpahić trebao objaviti na internetu nakon što Mevlid Jašarević izvrši teroristički čin, a zatim je optuženi Mevlid Jašarević krenuo u pravcu centra grada Sarajeva radi izvršenja terorističkog čina, dok su Dino Pečenković i Munib Ahmetpahić krenuli nazad ka Gornjoj Maoči, da bi optuženi Mevlid Jašarević sa pripremljenim oružjem, koristeći se gradskim prevozom – tramvajem, otišao do mjesta izvršenja terorističkog čina, pa je kod Srednje škole metalških zanimanja izvršio završne pripreme, uzeo jednu automatsku pušku, potrebnu municiju i dvije bombe, dok je drugu automatsku pušku, tri bombe i jedan DVD sa oporukom ostavio na vidnom mjestu, a potom je otišao na raskrsnicu ulica Zmaja od Bosne i VI Transferzale, opština Centar, u neposrednoj blizini ambasade Sjedinjenih Američkih Država, te je istog dana oko 15:30 sati izvršio teroristički čin tako da je izvršio napad na objekat ambasade SAD na način da je iz automatske puške, pucajući oko 50 minuta, ispucao najmanje 105 metaka kalibra 7,62 mm u pravcu zgrade ambasade SAD, pri tom pucajući i u pravcu mjesta gdje su se nalazili službenici Direkcije za koordinaciju policijskih tijela (DZKPT), koji su obezbjeđivali zgradu ambasade SAD, kako ga isti ne bi zaustavili u izvršenju terorističkog čina, kojom prilikom je pogodio službenika DZKPT Mirsada Velića u obje noge, nanjevši mu teške tjelesne povrede u vidu dvije prostrjelne rane, i to jednu u predjelu lijevog skočnog zgloba sa prijelomom gležnja i drugu prostrjelnu ranu u predjelu desnog gležnja sa prijelomom desne petne kosti, a koje rane predstavljaju dvije teške tjelesne povrede, a istovremeno je pucajući iz automatske puške cijelo vrijeme prijetio i službenicima uposlenim u ambasadi SAD, kao i građanima koji su se zatekli na mjestu događaja, sve dok ga nisu pripadnici Specijalne jedinice MUP-a Kantona Sarajevo onesposobili i lišili slobode, a kojom prilikom je nanio materijalnu štetu ambasadi SAD-a od preko 100.000 \$, nakon čega je optuženi Munib Ahmetpahić, po saznanju za ishod događaja, dolaskom u Gornju Maoču zajedno sa drugim njemu poznatim pripadnicima terorističke grupe, uništio i sakrio sve dokaze koji mogu dovesti u vezu optuženog Mevlida Jašarevića i izvršenje terorističkog čina sa njima, pa je Munib Ahmetpahić uništio DVD sa video zapisom čiji je sadržaj trebao biti objavljen na internetu, te su odbacili oružje koje su ranije nabavili i pripremili za vršenje terorističkih aktivnosti u šumu nedaleko od Gornje Maoče, a koje je pretresom objekata i terena u Gornjoj Maoči i pronađeno,

čime bi,

počinili krivično djelo Organiziranje terorističke grupe iz člana 202d. stav 2. Krivičnog zakona BiH u vezi sa krivičnim djelom Terorizam iz člana 201. stav 4. Krivičnog zakona BiH.

Na osnovu odredbe člana 189. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH) troškovi krivičnog postupka iz člana 185. stav 2. tačke a) do f) kao i nužni izdaci navedenih optuženih i nagrada njihovih branilaca, padaju na teret budžetskih sredstava ovog Suda.

O b r a z l o ž e n j e

1. Optužba

Tužilaštvo BiH je dana 24.04.2012. godine podiglo je optužnicu pod brojem T20 0 KT 000 2119 11, kojom je Mevlida Jašarevića optužilo je da je počinio krivično djelo Organiziranje terorističke grupe iz člana 202d. stav 2. Krivičnog zakona BiH u vezi sa krivičnim djelom Terorizam iz člana 201. stav 1. u vezi sa stavom 5. tačka a. i d. Krivičnog zakona BiH, a Emraha Fojnicu i Muniba Ahmetspahića da su počinili krivično djelo Organiziranje terorističke grupe iz člana 202d. stav 2. Krivičnog zakona BiH u vezi sa krivičnim djelom Terorizam iz člana 201. stav 4. Krivičnog zakona BiH.

Optužnica je potvrđena dana 25.04.2012. godine.

Na ročištu za izjašnjenje o krivnji, održanom dana 23.05.2012. godine, optuženi Mevlid Jašarević, Emrah Fojnica i Munib Ahmetspahić izjasnili su se da nisu krivi za djela koja su im potvrđenom optužnicom stavljena na teret, nakon čega je predmet upućen pretresnom vijeću radi zakazivanja glavnog pretresa.

Tokom dokaznog postupka optužba je u svojstvu svjedoka saslušala Emira Kajmakovića, Borislava Čvoru, Olgu Vukša, Muju Odobašića, Mirsada Velića, Dalibora Čatu, Miralema Muslića, Suada Hasanovića, Mariju Stanišić, Avdu Ibriću, Adnana Šmigalovića, Smaila Žilića i Dinu Pečenkovića, a u svojstvu vještaka Hamzu Žuju, Salka Bidževića, Muhameda Pandžu, Brunu Franjića, Mevludina Hajdara, Irhada Kosa, Elmiru Karahasanović, Edina Kundalića, Aliju Kotarevića i Adnana Bešlića. Materijalni dokazi koji su prezentovani od strane tužioca i uvedeni kao dokazi u sudski spis, dati su u prilogu – aneksu ove presude.

U okviru dodatnih dokaza Tužilaštvo BiH saslušalo je vještaka Vladu Azinovića i uložilo određenu materijalnu dokumentaciju, koja je također sadržana u aneksu ove presude.

U završnoj riječi tužilac je istakao da je Tužilaštvo BiH kroz provedene dokaze u toku glavnog pretresa van razumne sumnje dokazalo da su optuženi Mevlid Jašarević, Emrah Fojnica i Munib Ahmetspahić počinili krivična djela koja su im optužnicom stavljena na teret. Tužilac se detaljno osvrnuo na iskaze svjedoka optužbe, kao i uloženu materijalnu dokumentaciju, smatrajući da je istim dokazana krivica optuženih. Tužilac je zaključio da svi izvedeni dokazi optužbe u svojoj međusobnoj povezanosti čine jednu cjelinu koja daje jasan odgovor da su sve trojica optuženih zajedno pripremili i organizirali izvršenje terorističkog čina, na način da su imali tačno podijeljene uloge, te predložio da Sud optužene oglasi krivim i kazni po zakonu.

2. Odbrana

Odbrana prvooptuženog Mevlida Jašarevića nije izvodila dokaze (odbijanje predloženih dokaza je u presudi posebno obrazloženo), a u završnoj riječi je navela da nakon provođenja i ocjene svih izvedenih dokaza smatra da nema dokaza koji potvrđuju da je optuženi počinio krivično djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret. Prema mišljenju odbrane i nakon okončanja dokaznog postupka nije razjašnjeno ko je ranio oštećenog Mirsada Velića. Naime, advokat Senad Dupovac ukazao je na određene kontradiktornosti u smislu da je u Zapisniku o uviđaju, koji je uložen kao dokaz Tužilaštva BiH, navedeno da su samo dva policijska službenika upotrebljavali oružje, a da je svjedok Emir Kajmaković, koji je potpisnik navedenog Zapisnika, prilikom saslušanja na glavnom pretresu izjavio da su oružje koristila tri policijska službenika, da bi se iz iskaza kasnije saslušanih svjedoka saznalo da su oružje upotrebljavala četiri policijska službenika i to Avdo Ibrić, Sanel Šabanović, Ilhan Šabić i Dalibor Čato, od kojih Sanel Šabanović i Dalibor Čato u izvještaju nisu navedeni kao policijski službenici koji su upotrebljavali vatreno oružje. Dalje je istakao da Šabanović i Šabić nisu saslušani kao svjedoci tokom glavnom pretresa, zbog čega su ostale nerazjašnjene okolnosti koje se odnose na upotrebu vatrenog oružja od strane ovih lica, i to posebno koliko su metaka isti ispalili, gdje su meci završili, kao i koje su posljedice tom prilikom nastupile. Prema mišljenju odbrane, i dalje ostaje pitanje da li je Velić ranjen od strane optuženog Jašarevića. Advokat je posebno isticao činjenicu da je optuženi Jašarević dopustio spašavanje Velića. Odbrana je u završnoj riječi isticala i činjenicu da je u optužnici navedeno da je *"optuženi pucajući na američku ambasadu ispalio sigurno 105 metaka"*, a da u toku dokaznog postupka Tužilaštvo BiH tu okolnost nije rasvijetlilo. Odbrana optuženog Jašarevića posebno je istakla da kada se analizira dinamika događaja u konkretnom slučaju, od trenutka snimanja oporuke od strane optuženog do njegovog ranjavanja, drugo i treće optuženi niti jednom svojom radnjom nisu pokazali zajedništvo niti svijest o zajedničkom djelovanju. Na kraju, odbrana optuženog Jašarevića je zaključila da optuženi svojim djelovanjem ispred američke ambasade dana 28.10.2011. godine jeste počinio krivično djelo, ali ne ono koje mu je optužnicom stavljeno na teret, nego krivično djelo ugrožavanje osoba pod međunarodnom pravnom zaštitom iz člana 192. KZ BiH ili izazivanje opće opasnosti iz člana 323. KZ BiH.

Optuženi Mevlid Jašarević u završnim riječima izjavio je da se kaje za svaku nedužnu osobu koja se uplašila taj dan i zatražio izvinjenje posebno braće koji su zbog njegovog čina pod većim pritiskom i imaju više problema.

Odbrana drugooptuženog Emraha Fojnice nije izvodila svoje dokaze, a u završnim riječima advokat Mirza Kovač osporio je optužnicu Tužilaštva BiH kako u činjeničnom, tako i u pravnom supstratu. Naime, odbrana je mišljenja da niti jedan provedeni dokaz optužbe ne ukazuje na činjenicu da je Emrah Fojnica postao pripadnikom organizove grupe. Isti je naglasio da je iz izvođenja dokaza Tužilaštva vidljivo da je prilikom uviđaja i pretrage lica mjesta, prikupljanje tragova vršilo više lica i sakupljalo predmete u vreće, na koji način je moglo doći do kontaminacije tragova. Odbrana je posebno isticala činjenicu da je drugooptuženi mjesec do mjesec i po prije događaja ispred američke ambasade napustio zajednicu u Gornjoj Maoči, a da su u mesdžidu ostale neke njegove stvari (torba, zdravstvena knjižica i lična karta, koju je optuženi ili zaboravio, ili izgubio, ili su mu bile

ukradene u okviru medžlisa), koje su u panici, kada je došlo do objavljivanja vijesti, prikupljene od strane lica koja su prikupljala i odnosila na skrovito mjesto razne predmete koji bi mogli da kompromituju prvooptuženog i vehabijsku zajednicu. Prema mišljenju odbrane, prilikom dodira stvari koje nemaju veze sa predmetima koji će biti vještačeni, dolazi do kontaminacije. Kao jedini dokaz objektivne prirode koji optuženog dovodi u vezi sa krivičnim djelom, prema mišljenju odbrane, jeste nalaz i mišljenje vještaka za DNA analizu Elmire Karahasanović, ali da prisustvo istih Y vezanih varijanti na svim STR lokusima kao i kod lica Emraha Fojnice nije pouzdan dokaz da je upravo on bio u kontaktu sa oružjem. Na kraju, odbrana je zaključila da motiv drugooptuženog nije bio da ode u vehabijsku zajednicu da bi postao pripadnikom terorističke grupe koja bi eventualno počinila krivično djelo, nego isključivo da bi izučavao vjeru, te predložio da se donese oslobađajuća presuda.

Optuženi Emrah Fojnica je u završnom obraćanju tvrdio da nije nikada ni za koga nabavio nikakvo oružje i da nije znao ni za kakav napad.

Tokom dokaznog postupka odbrana trećooptuženog Muniba Ahmetspahić u svojstvu svjedoka saslušala je Đemila Ahmetspahića, oca optuženog. U svojim završnim riječima, odbrana optuženog Ahmetspahića istakla je da na osnovu izvedenih dokaza optužba nije uspjela dokazati kako činjenične navode podignute optužnice, tako ni da je navedenim radnjama optuženi počinio djelo koje mu se stavlja na teret. Prema mišljenju odbrane, da je organizovana grupa postojala, ista bi trebala imati svoje ime, svog organizatora i cilj osnivanja, a da se u konkretnom slučaju radi samo o grupi poznanika koji su živjeli na istom mjestu, koji su se svakodnevno viđali i odlazili u vjerske objekte. Odbrana je posebno istakla da optužba ni jednim izvedenim dokazom nije dokazala da je optuženi na bilo koji način djelovao prema institucijama i organima vlasti u BiH, niti organima vlasti druge države, a posebno ne zastrašivao stanovništvo, te da se takva tvrdnja optužbe ne slijedi ni iz sadržine oporuke prvooptuženog, u kojoj sam Jašarević decidno navodi da sve što radi, radi na svoju ruku, te da ga niko od muslimana nije podržao. Dalje je naveo da je i sam optuženi Jašarević na dva pretresa izjavio da optuženi Fojnica i Ahmetspahić nemaju nikakve veze sa radnjama koje se njemu stavljaju na teret. Optužba, prema mišljenju odbrane, nije uspjela dokazati da je optuženi Ahmetspahić nabavio sredstva za izvršenje terorističkog čina, kako je to navedeno u optužnici, jer ako je iste nabavio, logično bi bilo da je sa istim i rukovao što nije slučaj, a što proizilazi iz iskaza stalnog sudskog vještaka biološke struke, Elmire Karahasanović, u kom iskazu vještak ni u jednom momentu nije dovela u vezu bilo kakve tragove optuženog sa navedenom puškom, kao niti sa bilo kakvim drugim oružjem niti bilo kojim drugim sredstvima na koje se optužba poziva. Po mišljenju odbrane, kako se iz balističkog vještačenja vidi da je poluautomacka snajperska puška tehnički neispravna (ne dolazi do potpunog izvlačenja čahure metka prilikom njenog ispaljivanja, nego se čahura zaglavi u ležištu, te je istu potrebnu ručno alatom izvaditi), postavlja se logično pitanje ko bi za izvršenje terorističkog čina nabavio oružje koje je tehnički neispravno. Odbrana dalje zaključuje da na osnovu izvedenih dokaza optužbe nije dokazano ni da je postojao bilo kakav prethodni dogovor optuženog Jašarevića i Ahmetspahića oko predaje DVD sa snimljenom oporukom, jer da je isti postojao,

postavlja se pitanje zbog čega bi optuženi Jašarević nosio DVD u Sarajevo i izlagao se riziku kontrolu tokom vožnje, da bi ga u Sarajevu DVD predao optuženom Ahmetspahiću, kada bi bilo logičnije da mu je isti predao u Gornjoj Maoči. Odbrana je na kraju zaključila da optuženi nije počinio djelo koje mu se stavlja na teret i predložila donošenje oslobađajuće presude.

Optuženi Munib Ahmetapšić je u svom obraćanju Sudu ponovio navode ističući da nije imao nikakva saznanja o namjerama optuženog Jašarevića, što je potvrdio i saslušani svjedok Dino Pečenković. Optuženi je naglasio da je tačno da je slomio DVD kada je u Gornjoj Maoči vidio šta je na njemu snimljeno i da nije htjeo da postupi onako kako je to zatražio Jašarević, te zaključio da mu je žao što DVD nije odmah odnio u policiju, a da to nije učinio zbog straha i panike.

3. Prava i pravni standardi

a) Pravo na odbranu

Sud konstatuje da su optuženi u toku cijelog postupka imali braniocce i koristili mogućnost da predlažu i izvode dokaze. Svi dokazi na koje se Sud poziva izvedeni su na javnoj raspravi. Optuženi su imali priliku da ispituju i ospore sve predložene dokaze. Sud je takođe odbrani pružio priliku da se u toku glavnog pretresa osvrne na prethodne faze postupka i komentariše sudske odluke sa aspekta povrede prava na pravično suđenje i drugih prava optuženih, kao i da ukaže na nepravilnosti u pogledu prikupljanja dokaza u prekrivičnom postupku. Ove prigovore Sud je cijenio u kontekstu dokaza izvedenih na glavnom pretresu.

Sud je optuženim, na prijedlog branilaca koji su postavljeni po službenoj dužnosti, postavio i dodatne braniocce koje su sami izabrali. Naime, branioci su smatrali da je zbog složenost predmeta, a prije svega broja vještačenja koje tužilac namjerava izvesti, za kvalitetnu odbranu optuženih neophodno angažovati dodatne braniocce. Sud je zaključio da složenost slučaja zahtjeva da se optuženima osigura najviši stepen zaštite njihovih procesnih prava i da je neophodno osigurati princip jednakosti i ravnopravnosti strana u postupku, zbog čega je prijedlog za angažovanje dodatnih branilaca usvojio.

b) Razmatranje i ocjena dokaza

Sud je razmatrao i cijenio sve izvedene dokaze optužbe i odbrane, ali će u ovoj presudi obrazlagati samo one dokaze koji se odnose na odlučne činjenice, te iznositi zaključke samo o činjenicama koje su od suštinske važnosti za odluku. Sud podsjeća da član 15. ZKP BiH predviđa princip slobodne ocjene dokaza, koji je jedino ograničen principom zakonitosti dokaza (član 10. ZKP BiH), što znači da je ocjena dokaza oslobođena formalnih pravnih pravila koja bi *a priori* određivala vrijednost pojedinih dokaza.

Zakonodavac je, uspostavljajući ovaj princip, dao neophodnu slobodu sudskoj vlasti i pokazao povjerenje u prosudbenu moć sudija.

c) Standard dokazivanja

Sudska praksa je za osuđujuću presudu definisala standard "dokaza van razumne sumnje". Prema opšteprihvaćenom stanovištu, dokazi van razumne sumnje su dokazi na osnovu kojih se pouzdano može zaključiti da postoji veći stepen vjerovatnoće da je optuženi počinio krivično djelo.

4. Relevantno materijalno pravo

Član 202d. stav 1. KZ BiH: "Ko organizira terorističku grupu ili na drugi način udružuje najmanje tri lica radi izvršenja nekog od krivičnih djela iz članova: 191. (Uzimanje talaca), 192. (Ugrožavanje osoba pod međunarodnopravnom zaštitom), 194. (Neovlašteno pribavljanje ili raspolaganje nuklearnim materijalom), 194a. (Ugrožavanje nuklearnog objekta), 196. (Piratstvo), 197. (Otmica zrakoplova ili broda ili zauzimanje fiksne platforme), 198. (Ugrožavanje sigurnosti zračne ili morske plovidbe ili fiksni platformi), 199. (Uništenje i uklađanje znakova kcji služe sigurnosti zračnog saobraćaja), 200. (Zloupotreba telekomunikacionih znakova), 201. (Terorizam), 202. (Finansiranje terorističkih aktivnosti), 202a. (Javno podsticanje na terorističke aktivnosti), 202b. (Vrbovanje radi terorističkih aktivnosti) ili 202c. (Obuka za izvođenje terorističkih aktivnosti) kaznit će se kaznom zatvora najmanje pet godina. **Stav 2.:** " Ko postane pripadnik grupe iz stava (1) ovog člana ili na bilo kcji drugi način učestvuje u aktivnostima terorističke grupe, uključujući pružanje finansijske i bilo kcje druge pomoći, kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine."

Član 201. stav 1. KZ BiH: "Ko počini teroristički čin s ciljem ozbiljnog zastrašivanja stanovništva ili prisiljavanja organa vlasti Bosne i Hercegovine, vlade druge zemlje ili međunarodne organizacije, da što izvrši ili ne izvrši, ili s ciljem ozbiljne destabilizacije ili uništavanja osnovnih političkih, ustavnih, privrednih ili društvenih struktura Bosne i Hercegovine, druge zemlje ili međunarodne organizacije, kaznit će kaznom zatvora najmanje pet godina. **Stav 5.:** "Teroristički čin, u smislu ovog člana, podrazumijeva kcju od sjeđećih radnji, kcja s obzirom na svjcu prirodu ili kontekst može ozbiljno oštetiti državu ili međunarodnu organizaciju: **tačka a):** napad na život osobe kcji može prouzrokovati njezinu smrt; **tačka d):** nanošenje velike štete objektima Bosne i Hercegovine, vlade druge države ili javnim objektima, transportnom sistemu, objektima infrastrukture uključujući informacijski sistem, fiksni platformi kcja se nalazi u kontinentalnom pcjasu, javnom mjestu ili privatnoj imovini, za kcju štetu je vjerovatno da će ugroziti ljudski život ili dovesti do znatne privredne štete;"

Član 201. stav 4. KZ BiH: "Ko nabavi ili pripremi sredstvo ili ukloni prepreku ili preduzme neku drugu radnju kcjom stvori uslove za izvršenje krivičnog djela iz stava (1) ovog člana kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina."

Član 1. stav 21. KZ BiH: *“Teroristička grupa je organizirana grupa kcju čine najmanje tri lica, kcja je formirana i djeluje u određenom vremenskom periodu s cijem izvršenja nekog od krivičnih djela terorizma.”*

5. Uopšteno

Sud je prethodno razmotrio neke čijenice i okolnosti koje su od značaja, ili koje mogu biti od značaja za razumijevanje bitnih obilježja krivičnog djela koje se optuženim stavlja na teret i ocjenu dokaza koje Sud bude razmatrao u vezi postojanja krivičnog djela i krivične odgovornosti optuženih.

5.1. Terorizam (naučni aspekt)

Terorizam je oblik nasilja usmjeren prema zaštićenim vrijednostima članova društvene zajednice i društva u cjelini.¹ Za razliku od drugih oblika nasilja, terorizam je „promišljen oblik racionalnog kriminala kcji se rukovodi tkz. cost-benefit analizom. Teroristi uvijek znaju šta rade. Njihove su djelatnosti promišljene i upravljene izazivaju straha i osjećaja nesigurnosti. Za terorizam su neposredne žrtve inominantne. To nisu ljudi sa imenom i prezimenom već sredstva kcjima oni upućuju svcje poruke. Za razliku od ostalih kaznenih djela kcja nastaje ostati prikrivena, terorizam za svciju potvrdu traži publiku. To je akt nasilja upravljen psihološkom uticaju na publiku“.²

U teoriji postoji nekoliko podjela terorizma. Načešće klasifikacija polazi od tipa terorističkih grupa u odnosu na motivaciju. Tako se pravi razlika između terorizma nacionalno-separatističkih grupa (IRA, ETA), ideološkog terorizma (marksisti, nacisti, fašisti), terorizma religioznih grupa i terorizma koji se pojavljuje u određenim prilikama na principu interesnog povezivanja, grupisanja ili djelovanja.³ Takođe, pravi se razlika između unutrašnjeg i međunarodnog terorizma. Pod međunarodnim terorizmom podrazumijevaju se akti protiv objekata koji su u posjedu više država ili kojima je pogođeno dobro koje uživa međunarodnu zaštitu.

Pojava religijskog terorizma („prvog modernog religijskog terorističkog pokreta“) povezuje se sa iranskom revolucijom 1979. godine kojom je uspostavljena „islamska republika“. Godine 1994. registrovano je 16 takvih terorističkih grupa, da bi se godinu dana kasnije taj broj popeo na 26, ili polovinu od svih poznatih terorističkih grupa. U teoriji nema potpune

¹ Vidi: Davor Derenčinović: “Ogledi o terorizmu i antiterorizmu” Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005, str. 1.

² Opš.cit.

³ Mr Željko Mojsilović, “Terorizam i pregovaranje“, Centar za krizni menadžment i pregovaranje, Beograd, 2009, str. 66-69.; Studija o teroristima Kongresne biblioteke SAD.

saglasnosti oko definicije „religijskog terorizma“. Njime se često pokušavaju prikriti stvarni uzroci savremenog terorizma i opravdati radikalne mjere „novog antiterorizma“⁴.

„Ideološka osnova cjelovanja brćjnih teroristićkih skupina na Bliskom istoku je fatva (vĳerski proglas) kcjeg su u veĳaći 1998. godine izdali Osamna bin Laden i Ayman al-Zawahiri. U fatvi se, između ostalog, navodi „da je ubĳanje Amerikanaca i njihovih saveznika i gađanje ne samo vćjnih već i civilnih ciĳeva sveta individualna duĳnost svakog muslimana bez obzira gdje se nalazi“.⁵

„Neki islamski intelektualci drĳe da islamu nije imanentan terorizam, navodno zato jer je to religĳa mira i tolerancĳe. Ovakvom tumaćenju protivreće brćjni sukobi između islamistićkih struja... Izvesno je, ipak, da je islamski fundamentalizam uĳenuo terorizmu brutalnost i fanatizam, apoteozu ųrtvovanja sa verovanjem u inkarnacĳu ųivota. To se potvrđuje gotovo svakodneвно, u slućajevima „ćoveka-bombe“ i „automobil-bombe“, takođe i u bezobzirnosti prema neduĳno nastradalim na licu mesta“.⁶

„Terorizam danas obuhvata ųiroku skalu destruktivno-razornih akcĳa, ali i raznovrsnih protivnika, na globalnom i lokalnom planu“.⁷

5.2. Vehabizam ili selefizam (naućna biljeĳja)

Optuĳeni se u optuĳnici dovode u vezu sa „vehabizmom“ („u okviru tzv. Vehabĳske zajednice“). Ovaj aspekt je bitan za razumĳevanje konteksta inkriminisanog događaja. U tom pravcu tuĳilac je izveo dokaz sasluųanjem vĳeųtaka prof. Vlade Azinovića, koji na Fakultetu politićkih nauka, Odsjek za sigurnosne studije, predaje nekoliko strućnih predmeta iz oblasti bezbijednosti i nesumnjivo posjeduje respektabilna naućna znanja iz ove oblasti. U svom nalazu i miųljenju i na glavnom pretresu vĳeųtak Azinović je sa naućnog aspekta razjasnio pojmove „vehabizma“ i „selefizma“: *“Iako se uvrĳeĳeno koristi, termin vehabizam ili selefizam vrlo je sporan, često i zbunjujući, ne samo zato ųto pripadnici tog pokreta sami sebe tako ne zovu (i po pravilu odbacuju takvu klasifikacĳu) nego zato ųto kĳućne karakteristike kcje mu se pripisuju (vĳerska revnost i puritanizam; dosjedno tumaćenje vĳerskih tekstova i tradicĳe Poslanika Muhameda; sklonost samoinicĳativi, ponekad i anarhizmu u organizacĳi vĳerskih poslova i nepoųtivanje autoriteta etabliranih pravnih ųkola (mezheba), kao i iskĳućivost prema neistomiųjenicima, često praćena njihovim anatemiziranjem (osudom i izopćerjem iz zajednice vĳernika) nisu*

⁴ Davor Derenćinović: Navedeno djelo, str. 7.

⁵ Ibid.

⁶ Miodrag Ranković: Savremeni/globalni terorizam: Socioloųki pristup, UDK:323.28(100), objavljeno 25.04.2005., str 323.

⁷ Ibid., str.321.

ekskluzivno ograničene samo na "vehabije" ili selefije" i primjetne su, pojedinačno ili skupno, u praksi drugih muslimanskih grupa.

Terminološki, ovi pojmovi su izvedeni iz arapske riječi **selef** (prethodnici, odnosno prve generacije muslimana) i imena Muhameda bin Abdul-Vehaba, arapskog vjerskog reformatora iz 18. stoljeća. U praksi, slijedbenici ovog islamističkog pokreta kao "novotarije" odbacuju skoro sve što je u razvoju i praksi islama uslijedilo nakon prvih generacija muslimana, insistiraju na očuvanju islamskog učenja o monoteizmu i teže povratku Kur'anu (svetj knjizi muslimana) i sunnetu (tradiciji Božjeg poslanika Muhameda)

Na globalnom planu pokret nije homogen i sastoji se od mnogo različitih i ponekad suprotstavljenih grupa koje imaju različite vizije islamizacije svijeta i društava u kojima djeluju. Zajedničko im je da svoju interpretaciju islamske tradicije smatraju jedinom ispravnom. U velikoj većini slučajeva, radi se o skupinama koje ne podržavaju nasilje niti se u njemu angažiraju, ali je u kontekstu suvremenih sigurnosnih izazova, upravo odnos prema nasilju to što ih međusobno ključno razlikuje. Upravo zbog toga, islamski teolozi danas sugeriraju da bi umjesto širokih i nedovoljno određenih termina vehabije i selefije, za skupine unutar ovog islamističkog pokreta koje podržavaju i koriste nasilje protiv neistomišljenika, povjesno i teološki, prikladniji bio termin **haridžije** ili novoharidžije, a koji se odnosi na treću veliku političku slijebu ranog islama, uz sunite (sunije) i šiite (šije). Uz zajedničke karakteristike koje su već navedene, novoharidžijske skupine odbacuju jidske zakone usvojene u parlamentima i sudove, te priznaju samo Božji zakon i sud, naravno, onako kako ga oni shvaćaju. Uz to, skloni su svoje neistomišljenike proglašavati nevjernicima (tektir) i odobriti upotrebu nasilja za postizanje vlastitih ciljeva. To su ključne razlike između (neo)haridžijskih skupina i onih koje se u svakodnevnom govoru najčešće nazivaju vehabijskim ili selefijskim. Sve navedeno vrijedi i u slučaju takvih skupina koje djeluju u Bosni i Hercegovini, ali i u bosanskohercegovačkoj djaspri. One se između sebe razlikuju prvenstveno po stavovima prema a.) Islamskoj zajednici u Bosni i Hercegovini, b.) prema državi BiH, odnosno njenom sekularnom karakteru, te c.) prema upotrebi nasilja, odnosno terorizmu. Neke od njih priznaju Islamsku zajednicu i državu BiH, te osuđuju upotrebu nasilja protiv neistomišljenika, dok su za jedan mali dio tih skupina (uglavnom onih koje djeluju u djaspri) i Islamska zajednica i država BiH neprihvatljivi (jer su prepreka uspostavi globalne zajednice vjernika), i koje tvrde da je korištenje nasilja opravdano, kako u borbi protiv neistomišljenika, tako i u borbi za vjeru.

Selefijske zajednice u BiH, poput one u Gornjoj Maoči (u kojoj su u vrijeme izvršenja napada optuženici živjeli), često su izolirane i nepristupačne. Odabir udaljenih i izoliranih područja za formiranje naseља često je određen uvjerenjem da istinski vjernici koji žive u nevjerničkoj (ili sekularnoj) državi trebaju pribjeći hidžri – iseljstvu ili povlačenju iz okolnog (nevjerničkog) svijeta, sljedeći primjer poslanika Muhameda i njegovih slijedbenika, koji su prešli iz Meke u Medinu 622. godine da bi formirali prvu muslimansku zajednicu.

Uprkos međusobnim razlikama, većina bosanskohercegovačkih sefidskih skupina djeluje neke zajedničke osobine koje nisu svjetsvene isključivo organizacijama (ili vjerskim sektama) s islamskim predznakom. One u praksi potvrđuju tendencije pojedinih tradicionalnih vjerskih zajednica da se izoliraju od drugih vjernika i da definišu svoju zajednicu kroz rjeđeno disciplinirano suprotstavljanje kako nevjernicima tako i malodušnim vjernicima. Ovaj obrazac svjetsven je fundamentalističkim pokretima i sektama unutar gotovo svih vjerskih tradicija. Takvi pokreti po pravilu imaju slične karakteristike unatoč razlikama u teološkoj doktrini, veličini i društvenom sastavu, obimu njihovog utjecaja ili sklonosti prema nasilju. Ipak, ovakve fundamentalističke i puritanske skupine većinom ne potiču niti odobravaju nasilje, bilo da je ono usmjereno prema članovima same grupe ili prema vanjskom svijetu.

Sudeći prema dostupnim izvorima i vlastitim objavama, članovi zajednice u Gornjoj Maoči protive se konceptu sekularne države, demokracije, slobodnih izbora i bilo kakvih zakona koji nisu zasnovani na šerijatskom pravu. Stavovi ove grupe, između ostalog, dostupni su na jednom brcju internetskih portala uključujući Put vjernika (<http://www.putvjernika.com>), a dio njenih sjedbenika živi u Srbiji, Hrvatskoj, Crnoj Gori, Sloveniji, Austriji, Njemačkoj, Švicarskoj, Australiji i drugim zemljama."

5.3. Maoča Gornja

5.3.1. Demografija

Gornja Maoča je prije rata bila naseljena stanovnicima srpske nacionalnosti. Srpsko stanovništvo je u toku rata napustilo mjesto prebivališta i do danas se niko nije vratio. U poslijeratnom periodu Maoču naseljava bošnjačko stanovništvo. Nema zvaničnih podataka o broju stanovnika. Nezvanični izvori navode oko 45 kuća i oko 50 porodica (iskaz svjedoka Suada Hasanovića). Prema spisku lica koja imaju prebivalište u Gornjoj Maoči je registrovano ukupno 69 lica (DT-74). Stanovnici su lica koja dolaze iz drugih gradova i regija, ili iz inostranstva. Uslov je da prihvataju uslove života u zajednici. Selo pripada opštini Srebrenik, odnosno Tuzlanskom kantonu.

5.3.2. Funkcionisanje lokalne zajednice

Današnji stanovnici Gornje Maoče su organizovani u neku vrstu komune. Život se, izgleda, odvija prema internim vjerskim pravilima. Žene ne komuniciraju sa muškarcima. Udata žena može da razgovara samo sa mužem. Organizacija života u selu takođe je regulisana internim pravilima. Pravo na odlučivanje i komunikaciju sa vanjskim svijetom pripada izabranom članu imamu Nusretu Imamoviću koji to pravo prenosi na drugog „brata po vjeri“ u svojoj odsutnosti (iskazi svjedoka Mirele Demirović, Husmeta Hamidovića i Dine Pečenkovića).

Nusret Imamović je očigledno vođa zajednice i vrhovni autoritet. On članovima zajednice daje tumačenja o izborima („*mi se ne trebamo odazivati na izbore*“: DT - 76), i na internet portalu „www.putvjernika.com“ objašnjava zašto se treba žrtvovati i kakav je odnos džihada i šehida. Očigledan dokaz je i činjenica da ni jedan stanovnik Maoče Gornje sa pravom glasa nije izašao na izbore (dopis Centralne izborne komisije od 31.10.2012. godine, DT - 74). Takođe, Nusret Imamović obavlja vjerske sahrane pripadnika vehabijske zajednice na mezarju u Gornjem Rahiću i pored zabrane komunalne inspekcije Brčko Distrikta (DT-75). Policijski službenici koji su saslušani kao svjedoci, a koji su učestvovali u istražnim radnjama u Maoči Gornjoj, takođe potvrđuju da sve odluke donosi Nusret Imamović (svjedoci optužbe Suad Hasanović i Marija Stanišić).

Država po svemu sudeći nije uvijek imala efektivnu vlast nad Gornjom Maočom (iskazi policijskih zvaničnika Suada Hasanovića i Marije Stanišić). Policija je jedno vrijeme izbjegavala da dolazi u Maoču (niko ne želi da komunicira, stanovnici su bušili gume na službenim vozilima). Vjerski život se odvija u Medžlisu.

5.3.3. Naoružavanje zajednice

Istraga je u Gornjoj Maoči otkrila razne vrste vojnog naoružanja i opreme, koje je pronađeno u šumi nedaleko od kuće koju je koristio optuženi Jašarević. Vještak Federalne uprave policije Alija Kotarević u svom nalazu i na glavnom pretresu navodi da je vještačio 1.707 metaka kalibra 7,62 i 449 metaka kalibra 7,9 milimetara koji su vojno-pješadijska municija namijenjena za razne vrste oružja i za uništavanje žive sile i lakih tehničkih sredstava.

Policija zaključuje da je oružje odbačeno nakon napada na ambasadu jer se očekivalo da će uslijediti pretresi kuća. Od oružja su pronađene snajperske puške, automati, obične vojničke puške, bombe i razna vrsta municije. Od opreme su pronađeni snajperi, noževi i jedan vojnički ranac sa kompletnom opremom za život na terenu.

Sveobuhvatan policijski pretres Maoče nije izvršen i pored informacija o nelegalnom držanju oružja. Pretresi kuće Jašarevića i ostalih objekata vršeni su drugog i trećeg dana nakon napada na ambasadu. Karakteristično je da objekti koji su pretresani nisu bili policijski obezbijeđeni i nadzirani nakon napada na ambasadu. To objašnjava činjenicu da je bilo moguće odbaciti i sakriti naoružanje.

Policijski izvori su o posjedovanju naoružanja kod stanovnika Maoče imali informacije i prije ovog događaja.

Literatura koja je pronađena u pretresu kuće imama Nusreta Imamovića (časopis „Zov džihada“ oktobar 1994. i knjiga „Džihad i šehid“ autora Saliha M. Haušića) ukazuje da je predmet interesovanja Imamovića literatura koja promovise džihad, terorizam i samožrtvovanje. Ove činjenice predstavljaju indicije da bi Imamović mogao biti ne samo vjerski nego i ideolog ekstremizma koji uključuje i terorizam.

5.3.4. Religijski aspekt

Nema zvaničnih podataka o ulozi i uticaju vjerskog elementa na stanovnike Maoče. Nije jasno u kakvim odnosima je prakticirana vjera u Maoči sa zvaničnom religijom (Islamskom vjerskom zajednicom). Sud se osvrće na činjenicu da je nekoliko dana nakon napada na Ambasadu SAD reis-ul-ulema Mustafa ef. Cerić, u svojoj hutbi (propovijedi) u Gazi Husrev-begovoj džamiji u Sarajevu uputio oštru i nedvosmislenu osudu napadača i zajednice iz koje on potiče⁸. Može se zaključiti da Islamska vjerska zajednica (IVZ) ne podržava vjerska načela i principe koji se prakticiraju u Maoči Gornjoj i koji imaju dominantan uticaj na organizaciju života u ovoj zajednici. Vještak prof. Vlado Azinović je u svom nalazu zaključio da „ovo dramatično upozorenje bez presedana u dotadašnjoj praksi komuniciranja IVZ u BiH prema ovakvim skupinama i pojedincima svjedoči o ozbiljnosti izazova koje je pred njom, ali i pred bošnjački nacionalni korpus u cjelini, postavio napad na Ambasadu SAD i njegova moguća percepcija u zemlji i svijetu“.

Više svjedoka je potvrdilo da o vjerskim, ali i drugim pitanjima, odlučuje Nusret Imamović. Na javnoj tribini, koja je održana u BKC u Sarajevu dana 22. septembra 2012. godine, Nusret Imamović se pojavljuje kao predavač na temu „Ekstremizam, terorizam – obim i definicija“ (zajedno sa Enesom Čauševićem), gdje indirektno poziva na uspostavljanje društva koje bi bilo urađeno po šerijatskom pravu. „Ono što se odvaja od islama, neće se više zvati islamom“, citrali su mediji Islamovićev komentar sekularne države, odnosno odvajanja islama od šerijata.⁹ Moglo bi se zaključiti da Imamović svojim javnim djelovanjem realizuje projekat vjersko-ideološke indoktrinacije.

Svjedok Đemil Ahmetspahić, otac trećeoptuženog Muniba Ahmetspahića, objasnio je da je trećeoptuženi otišao u Maoču da izučava vjeru i uči arapski jezik. Prema njegovom kazivanju, „učenje“ traje oko dvije godine, a zatim se odlazi u „džemat“. Ovakvo svjedočenje navodi na zaključak da su skriveni ciljevi ovih zajednica regrutovanje vjerskih pristalica koji će se obučavati u propagiranja i širenja vjerskih i ideoloških uvjerenja. Nusret Imamović je ključni čovjek za realizaciju ovih ciljeva.

5.3.5. Veze sa širom zajednicom

Nema dokaza na koji način stanovnici Maoče komuniciraju sa zajednicama u susjedstvu. Postoje indicije da se održavaju veze sa organizacijama u inostranstvu koje okupljaju muslimane na vjerskoj osnovi. Svjedok Dino Pečenković je potvrdio da su u Maoču više puta dolazila „braća iz inostranstva“. Tužilaštvo potvrđuje da je izvjesni Kurbegović, koji se sumnjiči za pripremanje terorističkih akata u Australiji, u septembru mjesecu 2012. godine

⁸ Nalaz vještaka prof. V. Azinovića: „...Ono što nas posebno zabrinjava i čini ozlojeđenim i ogorčenim jeste nasilje, teror i zločin koji se čini u ime vjere, konkretno, u ovom i ranijim slučajevima, u ime islama – vjere mira i milosti (selama i rahmeta)“, str.5.

⁹ Glas Srpske, 24. septembar 2012, str. 4.

boravio u Maoči. Optuženi Jašarević je jedno vrijeme boravio u Austriji (Beč) i prema vlastitoj izjavi bio je u kontaktu sa izvjesnim ljekarom iz Palestine koji mu je govorio o mučenju palestinske djece (zapisnik sa glavnog pretresa od 27. avgusta 2012. godine).

5.4. Krivičnopravni pojam terorizma

Zakonodavac ovu inkriminaciju zasniva na pojmu terorizma kakav ima Okvirna odluka Vijeća Evropske unije o suzbijanju terorizma (*Concil Framework Decision of 13 June 2002 on combating terrorism, Official Journal L 164, 22.6..2002.*). Okvirnom odlukom su države članice preuzele obavezu da preduzmu neophodne mjere kako bi osigurale da se spriječe namjerni akti, o kojima je riječ u tačkama od (a) do (i), onako kako su određeni kao krivična djela u nacionalnom zakonodavstvu, koji zbog njihove prirode i konteksta, mogu ozbiljno oštetiti države ili međunarodne organizacije, kada su počinjeni s ciljem ozbiljnog zastrašivanja stanovništva, neopravdanog prinuđivanja vlade ili međunarodne organizacije da učini neki akt ili da se suzdrži od činjenja nekog akta, ili ozbiljnog destabilizovanja ili uništavanja osnovnih političkih, ustavnih, ekonomskih ili socijalnih struktura države ili međunarodne organizacije.

Biće krivičnog djela terorizma ima dva osnovna elementa: radnju izvršenja i cilj. Radnja izvršenja se pojavljuju kao jedan od terorističkih činova, određenih i taksativno nabrojanih u stavu 4. člana 201. KZ BiH. Kao teroristički činovi, između ostalih, navedeni su: napad na život osobe koji može prouzrokovati njenu smrt (a) i nanošenje velike štete objektima vlade druge države. Za izvršenje krivičnog djela neophodna je namjera (jasno postavljen cilj) da se ostvari posljedica djelovanja.

Iz zakonske definicije krivičnog djela terorizma iz člana 201. KZ BiH nedvosmisleno slijedi da je njegov zaštitni objekt sloboda i lična bezbjednost građana shvaćena u subjektivnom smislu, imovina države BiH i imovina vlade drugih zemalja, ekonomska i politička stabilnost države BiH i drugih zemalja ili međunarodnih organizacija. Zakonom zaštićena dobra predstavljaju najvažnije civilizacijske vrijednosti, zbog čega napad na ova zakonom zaštićena dobra predstavlja najteži oblik društvene opasnosti i zahtijeva najoštrije društveno reagovanje u krivičnopravnom smislu.

6. Relevantne činjenice

6.1. OPTUŽENI MEVLID JAŠAREVIĆ

6.1.1. Nesporne činjenice

Odbrana optuženog Mevlida Jašarevića u završnoj riječi nije osporavala činjenicu da je optuženi dana 28.10.2011. godine iz automatske puške pucao po objektu ambasade SAD u Sarajevu. Optuženi je tu činjenice više puta u svom obraćanju Sudu tokom glavnog

pretresa, direktno ili indirektno, priznao. Takođe, optuženi Jašarević je ovakav svoj postupak u komentarima uvijek dovodio u vezu sa učešćem Sjedinjenih Američkih Država (SAD) u ratu u Avganistanu i odnosom Amerikanaca prema civilnom stanovništvu u ovoj zemlji, kao i odnosom prema muslimanima u svijetu.

Ovakvo priznanje optuženog potvrđuje se dokazima koje je optužba izvela na glavnom pretresu: zapisnikom o uviđaju, vještačenjem oduzetih predmeta, oružja i pušanih čaura pronađenih na licu mjesta, medicinskim vještačenjem povreda koje je zadobio oštećeni Velić Mirsad, iskazima saslušanih svjedoka i oporukom koju je optuženi sačinio nakon donošenja odluke o napadu na Ambasadu. Ove dokaze Sud je prihvatio kao objektivne, razmatrajući ih pojedinačno i u međusobnoj vezi i imajući u vidu činjenicu da ničim nisu na uvjerljiv način osporeni.

Prihvatajući ovu činjenicu dokazanom, Sud se u daljem obrazlaganju neće osvrnuti na dokaze koji se odnose na ovu činjenicu.

6.1.2. Sporne činjenice

6.1.2.1. Organizovana teroristička grupa

Optužba je optuženom Jašareviću stavila na teret da je prethodno „*postao pripadnik organizovane terorističke grupe u smislu člana 202 a) stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona BiH, kcja je organizovana u okviru tzv. Vehabijske zajednice u Maoči Gornjcg, opština Srebrenik*“, sa namjerom da izvođenjem terorističkih akata realizuje određene terorističke ciljeve. Odbrana je tokom postupka i u završnoj riječi osporavala postojanje terorističke grupe, pa tako i izvršenje krivičnog djela Organizovanje terorističke grupe iz člana 202 d) stav 2. KZ BiH u vezi sa krivičnim djelom Terorizma iz člana 201. stav 1. KZ BiH.

Optužba u toku dokaznog postupka nije izvela dokaze u pogledu postojanja terorističke grupe u okviru tzv. Vehabijske zajednice u Gornjoj Maoči, kojoj je optuženi Jašarević pristupio kako bi nakon toga, kao pripadnik organizovane terorističke grupe, izveo napad na Ambasadu SAD u Sarajevu. Svoju tezu o postojanju organizovane terorističke grupe optužba izvodi iz činjenice da je u Gornjoj Maoči nakon napada na Ambasadu pronađeno vojno naoružanje i oprema koja se može koristiti za izvođenje terorističkih napada, kao i literatura koja služi za obuku u rukovanju oružjem i eksplozivnim sredstvima. Takođe, optužba je u dokaznom postupku ukazala i na pronađenu literaturu koja veliča džihad i samoubilačke terorističke akcije.

Sud je svjestan činjenice da je pronađeni arsenal naoružanja, vojne opreme i odgovarajuće literature takve prirode da može da ukazuje na postojanje terorističke grupe u okviru tzv. Vehabijske zajednice u Gornjoj Maoči. U tom pravcu mogu se tumačiti i činjenice da pripadnici te zajednice, koju predvodi imam Nusret Imamović, negiraju

sekularno ustrojstvo države BiH, kao i zvanično prakticiranje islama u okviru IVZ u BiH. Međutim, Sud je zaključio da nekoliko ključnih činjenica koje su od značaja za postojanje organizovane terorističke grupe nije u dovoljnoj mjeri razjašnjeno. Prije svega, nema dokaza o tome ko je i kada organizovao terorističku grupu, ko su pripadnici grupe, kada su i na koji način definisani ciljevi grupe, kakve su uloge pripadnika grupe i da li je teroristički čin koji je realizovao optuženi Jašarević bio dio plana i ciljeva grupe. Naprotiv, okolnosti koje su prethodile radnjama optuženog Jašarevića upućuju na zaključak da se u konkretnom slučaju radi o individualnom činu optuženog Jašarevića. Optuženi Jašarević prethodno sačinjava oporuku u kojoj vrlo jasno navodi: *“Ja sam odlučio ovo da uradim na svcju ruku... Mene n.je skoro niko podržao“*. Jašarević teroristički akt izvodi sam i nema neposrednih pomagača. Za optuženog Fojnicu nema dokaza da na bilo koji način djeluje sa optuženim Jašarevićem. Optuženi Ahmetspahić putuje sa optuženim Jašarevićem u Sarajevo, ali nije jasno da li time pomaže Jašareviću (njegova uloga biće naknadno detaljnije analizirana!). Kod ovakvog činjeničnog stanja nije moguće izvesti pouzdan zaključak da je teroristički čin koji je izveo optuženi Jašarević rezultat djelovanja organizovane terorističke grupe, kao ni čvrstu logičnu vezu između pronađenog naoružanja i vojne opreme i postojanja organizovane terorističke grupe.

Sud se osvrće i na činjenicu da vrhovni autoritet u Maoči Gornjoj imam Nusret Imamović, za koga su saslušani svjedoci optužbe tvrdili da odlučuje o svemu što se događa u zajednici, nije procesuiran u ovom krivičnom postupku, niti obuhvaćen optužbom. Ako optužba nije imala dovoljno dokaza o uključenosti Imamovića u nabavljanje naoružanja i vojne opreme i organizovanje terorističke grupe, onda je teško izvoditi zaključak da takvi dokazi postoje za obične pripadnike zajednice kojom on upravlja.

6.1.3. Ostvarena bitna obilježja krivičnog djela

Zaključujući da u radnjama optuženog Jašarevića nema bitnih obilježja krivičnog djela Organizovanje terorističke grupe iz člana 202d. stav 2. KZ BiH, Sud je razmotrio da li se u ostvarenim radnjama stiču bitna obilježja krivičnog djela Terorizma iz člana 201. stav 1. KZ BiH.

Polazeći od opisanih bitnih obilježja krivičnog djela terorizma, Sud zaključuje da su odlučne činjenice u ovoj krivičnopravnoj stvari sadržane u pitanju da li je optuženi Jašarević u konkretnom slučaju postupao sa namjerom da terorističkim činom proizvede jednu od zakonom predviđenih posljedica: a) ozbiljno zastrašivanje stanovništva, i b) prisiljavanje vlade druge zemlje da što izvrši ili ne izvrši.

6.1.3.1. Ozbiljno zastrašivanje stanovništva

Namjera u pogledu ozbiljnog zastrašivanja stanovništva može se očigledno pripisati umišljaju optuženog na osnovu okolnosti pod kojima je radnja preduzeta. Naime, optuženi

je znao da je sjedište Ambasade SAD u centru Sarajeva, da su u neposrednoj blizini nalaze hotel „Holiday Inn“, studentski kampus, dvije tramvajske stanice, tržni centar, Srednja tehnička škola, poslovno sjedište „Raiffeisen bank“, Zemaljskog muzeja, Istorijskog muzeja BiH i zgrade zajedničkih institucija, da je objekat Ambasade u najfrekventnijoj saobraćajnici, da napad izvodi u najfrekventnije vrijeme (popodnevna saobraćajna špica) i da takav napad neminovno mora izazvati opštu pometnju, strah i uznemirenost građana. Saslušani očevici događaja su vrlo jasno opisivali paniku koja je zavladała među prolaznicima. Panika se mogla jasno vidjeti i na emitovanim medijskim snimcima događaja. Takođe, optuženi je mogao osnovano pretpostaviti da će trajanje napada (oko 50 minuta), sa povremenim rafalnim pucanjem po objektu Ambasade, putem medija odmah biti dostupno najširoj javnosti, što će izazvati uznemirenost i zastrašivanje gotovo čitavog stanovništva. Ova posljedica je očigledno bila obuhvaćena umišljajem optuženog.

Vještak prof. Vlado Azinović je u svom iskazu na glavnom pretresu potvrdio da napad na Ambasadu SAD unosi potencijal dinamike nasilja i kao takav utiče na kredibilitet BiH kao međunarodnog partnera i pretendenta na međunarodne integracije. U kontekstu pokušaja međunarodnih integracija, ovaj događaj je imao značaj i uticaj i za domaću i međunarodnu upotrebu. Osnovano je zaključiti da je i ovaj aspekt predstavljao dio opšteg osjećaja sigurnosti građana nakon terorističkog čina. Sud prihvata da je ovaj čin imao uticaj i na osjećaj lične sigurnosti i međunarodnih diplomatskih i drugih predstavnika u BiH.

6.1.3.2. *Prisijavarje vlade druge zemlje da nešto izvrši*

Namjera optuženog da napad usmjeri na Ambasadu SAD zbog učešća SAD u rat u Avganistanu i odnosom američke vlade prema muslimanima u BiH, Evropi i svijetu sasvim jasno slijedi iz njegove oporuke koju je snimio u elektronskoj verziji nakon donošenja odluke o napadu, a koja se nalazila na DVD koji je predao optuženom Ahmetspahiću sa nalogom da je objavi sljedećeg dana. („*Amerikanci pripremaju sa Hrvatima i Srbima novi pokoj nad muslimanima... Bosne, Sandžaka, Crne Gore, Kosova, Albanije, Makedonije*“). Takođe, u oporuci se upućuju direktne prijetnje Njemačkoj, za koju se kaže da je „*otvoreno napala Avganistan*“. Njemačkoj se oporukom šalje direktna prijetnja: „*Znajte ako ne izvučete za mesec dana, mesec dana, svcju vcjsku iz Avganistana i povučete se iz iz borbe protiv Islama i muslimana... stići će vas trovanje vaše hrane, vode...*“). Krajnji cilj ovakvog obraćanja očigledno je usmjeren na promjenu politike Vlade SAD i Vlade Njemačke prema Avganistanu, odnosno odustajanje od vojnog angažovanja u Avganistanu. Optuženi je više puta u obraćanju Sudu apostrofirao Avganistan, Palestinu i Libiju. Atak na Ambasadu je u percepciji optuženog trebao da bude teroristička opomena Vladi SAD i Vladi Republike Njemačke zbog njihove međunarodne politike, čime je ostvareno i ovo obilježje krivičnog djela terorizma iz člana 201. stav 1. KZ BiH.

6.1.4. Teroristički čin

Za odbranu je bilo sporno da li radnje optuženog predstavljaju teroristički čin iz stava 4. tačka a) i d) člana 201. KZ BiH, kojim se ostvaruju ciljevi koje ima u vidu odredba stava 1. navedenog člana.

6.1.4.1. Napad na život osobe kcji može prouzrokovati rjezinu smrt (član 201. stav 4. tačka a.)

Odbrana optuženog Mevlida Jašarevića osporila je i navode optužbe da je optuženi pucajući na Ambasadu SAD ranio radnika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela (DZKPT) koji je tog dana radio na obezbjeđenju objekta Ambasade Mirsada Velića, te mu na taj način nanio opisane teške tjelesne povrede. U tom pravcu odbrana ističe da optužba nije vještačenjem pušcanog zrna i povreda na nesumnjiv način dokazala da je ranjavanje Velića izvršeno iz vatrenog oružja koje je koristio optuženi, kao i činjenicu da su na optuženog iz različitih pozicija pucala četvorica policajaca. Iz ovih činjenica odbrana izvodi zaključak da postoji vjerovatnoća da su povrede Velića nanešene od strane policije.

Sud je pažljivo razmotrio činjenice na koje je ukazala odbrana i zaključio da ne postoji vjerovatnoća da je povređivanje Velića nastalo dejstvom policije prema optuženom, u cilju njegovog neutralisanja. Prije svega, Sud je razmotrio pozicije sa kojih je pucala policija u odnosu na poziciju na kojoj se nalazio Velić u trenutku ranjavanja, a koje su prikazane na skici lica mjesta (dokaz DT-56). Iz pregleda pozicija i iskaza svjedoka Dalibora Čate jasno slijedi da oni u pravcu optuženog pucaju sa pozicije radnog mjesta broj 2 u ulici VI Transverzala, tako da nisu u mogućnosti da uopšte vide Velića. Policajac Ilhan Šabić nalazi se sa druge strane ulice Zmaja od Bosne, iza vozila na prostoru koji dijeli pješačku zonu od Istorijskog muzeja i njegovo dejstvovanje prema optuženom (koji se kreće po autobuskom stajalištu) isključuje mogućnost ranjavanja Velića koji nije u polju vatrenog dejstva jer se nalazi skroz lijevo. Osim toga, oštećeni Velić je na razložan i uvjerljiv način opisao kako je došlo do ranjavanja, naglašavajući da su meci prštali okolo i zabijali se oko njega u zemlju, zbog čega je on tražeći zaklon zalegao iza drveta. Takođe, ranjavanje Velića uslijedilo je u početnoj fazi dejstvovanja optuženog, dok su dejstva policajaca uslijedila naknadno. Tako je policajac Ibrica Avdo ranjavanjem neutralisao optuženog pet do deset minuta nakon izvlačenja ranjenog Velića i policajca Odobašić Muje. Svjedok Odobašić je to objasnio riječima: „*Nakon što su izvukli Velića dolaze po mene i iznose me u ulicu Roberta Fejzera, gdje sam još pet do deset minuta stajao dok nije pogoden*“. Svjedok Miralem Muslić, policijski službenik koji je iz neposredne udaljenosti pratio događaj, na glavnom pretresu je precizno objasnio mjesto gdje su bili oštećeni Velić i policajac Odobašić, kao i mjesto odakle je rafalno pucao optuženi, nakon čega su Velić i Odobašić pali („*Prvi mcj osjeća je bio da su ranjeni...'*“). Ovaj svjedok je objasnio i poziciju sa koje je u pravcu optuženog Jašarevića pucao policajac Ilhan Šabić („*Ilhan Šabić je bio u zaklonu i ispalio je, ja mislim, dva metka sa krova parkiranog „Golfa*“

u pravcu muškarca kcji je pucao...'), iz čega nedvosmisleno slijedi da nije bio u opsegu njegovog vatrenog dejstva.

Sud se posebno osvrće na dinamiku ukupnog dešavanja, zaključujući da ranjavanje Velića slijedi i logiku događaja. Naime, optuženi puca rafalnom paljbom u pravcu policijskih kućica obezbjeđenja broj 1 i 2 (iskazi svjedoka Velića i Čate) i po glavnom objektu Ambasade iz spuštenog položaja oružja, što je neminovno uključivalo i dejstvovanje po radnicima obezbjeđenja objekta. Sud se osvrće na navode iz oporuke optuženog, koji sve one muslimane koji pomažu amerikancima smatra neprijateljima islama i moli majku da mu oprostí ako ubije takvog muslimana (dokaz DT-3). Iz ovih navoda Sud zaključuje da je optuženi i ovakvu posljedícu svog čina uključio u íshod događaja, što znači da je i ranjavanje radnika obezbjeđenja bilo obuhvaćeno njegovim umišljajem. Otuda nije prihvatljiva teza odbrane da optuženi nije imao namjeru da napada građane Sarajeva, jer on očigledno nije smatrao obíčnim građanima Sarajeva ljude koji služe amerikancima, makar oni bili muslimani.

Číneníca da vještak za sudsku medicínu dr. Hamza Žujo nije mogao da se izjasni o tome kojim oružjem su povrede Velića nanešene, kao i číneníca da optužba nije ponudila dokaze u tom pravcu, ne umanjuju vrijednost dokaza na osnovu kojih je Sud izveo zaključak o isključivanju pretpostavke da bi ranjavanje Velića moglo biti nanešeno hicima koje je ispalila policíja u cilju neutralisanja optuženog. Na kraju, navodi odbrane u ovom dijelu ostali su na nivou gole pretpostavke i u tom pravcu nisu ponuđeni dokazi koji bi ozbiljno doveli u sumnju navedene dokaze optužbe.

Za Sud nije bilo dileme da pucanje po objektu Ambasade SAD i ranjavanje policijskog službenika na obezbjeđenju objekta predstavlja teroristički čin iz tačke a) stava 4. člana 201. KZ BiH. Pucanje po objektima policijskog obezbjeđenja i ranjavanje policajca (Velića) predstavlja očigledan napad na život koji je mogao prouzrokovati smrt radnika policijskog obezbjeđenja (što je nedvosmisleno potvrdio policajac Čato). Istovremeno, ovo je bilo obuhvaćeno umišljajem optuženog, o čemu je prethodno bilo riječi.

6.1.4.2. Nanošenje velike štete... (član 201. stav 4. tačka d.)

Nanošenjem štete u visini od najmanje 100.000,00 ameríčkih dolara (dopis Ministarstva pravde SAD, Federalnog biroa za istrage od 20. apríla 2012. godine) ostvarena su zakonom predviđena obilježja terorističkog čina opisanog pod tačkom d) stava 4. člana 201. KZ BiH. Uvidom u fotodokumentaciju koju je tužilac prezentirao na glavnom pretresu, Sud se uvjerio da su djelovanjem ispaljenih pušćanih zrna na zgradi ambasade nastupila oštećenja, kako na vanjskom tako i u unutrašnjem dijelu objekta. Iz zapisnika o uviđaju lica mjesta od 28.10.2012. godine i obavljenog vještaćenja oružja i municíje (DT-36 i DT-44) nedvosmisleno slijedi da je iz automatske puške CZ M70AB2, cal. 7,62x39 mm, tvorníčki broj 375382, kojom je rukovao optuženi Jašarević, ispaljeno 105 čahura, što jasno ukazuje na mogućí obim oštećenja objekta Ambasade SAD. Po mišljenju Suda,

23

imajući u vidu iznose štete koji su u KZ BiH predviđeni kao kvalifikatorni oblici pojedinih krivičnih djela (50.000,00 i 80.000,00 KM), šteta u iznosu preko 100.000,00 američkih dolara može se smatrati „velikom štetom“ u smislu tačke d) stava 4. člana 201. KZ BiH. Sud visinu štete nije dovodio u sumnju s obzirom na činjenicu da se radi o zahtjevu vlade strane države koja u pravnom saobraćaju sa drugom državom postupa u skladu sa međunarodnim pravilima i diplomatskom praksom.

6.1.5. Procesne odluke

6.1.5.1. Kažnjavanje optuženih (član 242. ZKP BiH)

Na prvom glavnom pretresu optuženi su, na poziv ovlaštenog radnika Suda, odbili da ustanu prilikom ulaska vijeća u sudnicu. Takođe, optuženi Jašarević i Fojnica su na glavama imali kape koje je Sud mogao da poveže sa detaljima odijevanja koji obilježavaju vjersku pripadnost. Prema članu 256. ZKP BiH, svi prisutni u sudnici dužni su da ustanu na poziv ovlaštenog radnika suda. Predsjednik vijeća je od optuženih zatražio da objasne odbijanje da ustanu, kao i da objasne zašto su u sudnicu ušli sa kapama na glavi. Optuženi su izjavili da oni poštuju samo sud Allaha i da ne žele da učestvuju u ritualima kojima se priznaje zemaljski sud. Sud je nakon toga optužene upozorio da je ustajanje zakonom propisana obaveza optuženih i da nepoštivanje Suda predstavlja nedolično ponašanje u smislu člana 242. stav 2. ZKP BiH, koje će Sud sankcionisati udaljavanjem iz sudnice.

Nakon upozorenja, predsjednik vijeća je prekinuo pretres i optuženim ostavio razumno vrijeme da se konsultuju sa braniocima kako bi promijenili svoju odluku.

Nakon ponovnog pojavljivanja vijeća u sudnici, optuženi nisu ustali, zbog čega ih je predsjednik vijeća udaljio iz sudnice. Optuženima je dostavljen transkript održanog pretresa.

Na novom pretresu optuženi Fojnica i Ahmetspahić su ponovo odbili da ustanu na poziv ovlaštenog radnika Suda, dok je optuženi Jašarević odbio da se uđe u sudnicu. Predsjednik vijeća je nakon toga zatražio da se optuženi izjasne da li je njihova definitivna odluka da na isti način postupaju do kraja suđenja. Optuženi su potvrdili da do kraja suđenja nemaju namjeru da ustajanjem iskazuju poštivanje suda koji ne priznaju. Sud je zaključio da bi dalje privođenje optuženih na zakazane glavne pretrese bilo nepotrebno izlaganje Suda znatnim troškovima. Zbog toga je donio odluku da optužene udalji sa suđenja do kraja glavnog pretresa, uz upozorenje da će biti obavještavani o svakom zakazanom pretresu i da mogu prethodno obavijestiti Sud da su promijenili odluku, u kojem slučaju će im Sud omogućiti dolazak na glavni pretres. Optuženi Fojnica i Ahmetspahić su nakon toga promijenili odluku i redovno pristupali u Sud, dok je optuženi Jašarević to isto učinio tek na sljedećem pretresu. Sud je optuženim dostavljao audio

zapise i transkripte pretresa na kojima nisu bili prisutni kako bi bili u mogućnosti da sa svojim braniocima dogovaraju koncept odbrane.

6.1.5.2. Prihvatanje iskaza u skladu sa članom 273. stav 2. ZKP BiH

Odredbom člana 273. ZKP BiH predviđeni su izuzeci od neposrednog sprovođenja dokaza: *"Iskazi dati u istrazi dopušteni su kao dokaz na glavnom pretresu i mogu biti korišteni prilikom direktnog ili unakrsnog ispitivanja ili pobijanja iznesenih navoda ili u odgovoru na pobijanje. Izuzetno od stava 1. ovog člana, zapisnici o iskazima datim u istrazi mogu se po odluci sudije, odnosno vijeća pročitati i koristiti kao dokaz na glavnom pretresu samo ako su ispitane osobe umrle, duševno obojele ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred Sud nemoguć, ili je znatno otežan iz važnih uzroka".*

U skladu sa navedenom odredbom, a zbog postojanja važnih razloga, na ročištu održanom dana 10.09.2012. godine, Sud je prihvatio prijedlog tužioca i donio odluku da se pročitaju iskazi svjedoka Mirele Demirović i Husmeta Hamidovića. Naime, svjedok Mirela Demirović je uredno obavještena o održavanju glavnog pretresa putem telefona¹⁰, ali se i pored toga nije pojavila na Sudu. Tužilaštvo je u ovom slučaju osiguralo dodatne napore da kontaktira svjedoka i organizuje njegov dolazak pred Sud. Sud je zaključio da Mirela Demirović ne želi da se pojavljuje kao svjedok u ovom predmetu. Kako ne postoje međudržavni mehanizmi za prinudno dovođenje ovog svjedoka, Sud je zaključio da je njegov dolazak otežan. Takođe, u pogledu svjedoka Husmeta Hamidovića, kojeg je, iako je uredno pristupio pred Sud, bilo nemoguće neposredno saslušati (svjedok je zbog nepoštivanja Suda kažnjen i udaljen iz sudnice), vijeće je zaključilo da je i njegovo saslušanje otežano, zbog čega je prihvatilo prijedlog tužioca da se pročita njegov iskaz dat u istrazi.

6.1.5.3. Odbijeni prijedlozi dokaza

Sud je u toku pretresa odbio prijedlog odbrane da se na okolnosti događaja saslušaju svjedoci Amra Sarajčić, Damir Nicević, Sead Numanović i Tarik Duraković, zaključujući da su okolnosti na koje su ovi dokazi predloženi u dovoljnoj mjeri razjašnjenje. Osim toga, odbrana nije jasno obrazložila koje činjenice i okolnosti ovi svjedoci bi trebali da potvrde (vidjeti pismeni prijedlog odbrane od 15.10.2012. godine). Sud je, takođe, odbio prijedlog odbrane optuženog Jašarevića da se u svojstvu vještaka sasluša prof. Mile Matijević, zaključujući da je hronologija događaja dovoljno razjašnjena, te da nakon izvedenih dokaza i nespornih činjenica nije neophodno putem vještaka navedene struke provoditi ekspertsku analizu ugroženosti objekata i ljudskih života na licu mjesta. Takođe, Sud nije

¹⁰ Službena zabilješka Suda BiH od 03.09.2012. godine

prihvatio ni prijedlog odbrane za izvođenje dokaza po vještaku građevinske struke u pogledu visine štete na objektu Ambasade s obzirom na činjenicu da se radi o eksteritorijalnom prostoru na kome ne važi jurisdikcija države BiH i specifičnim pravilima u pogledu potraživanja materijalne štete između država na koje se primjenjuje Bečka konvencija.

6.1.5.4. Prigovori odbrane

Odbrana optuženog Mevlida Jašarevića je tokom dokaznog postupka isticala više prigovora koji su se odnosili na zakonitost pribavljenih dokaza. Jedan dio prigovora se odnosio na tvrdnju da su pretresi objekata u Maoči Gornjoj izvršeni bez zabilješke o izdatoj usmenoj naredbi. Sud je provjerom utvrdio da je sudija za prethodni postupak o izdatim usmenim naredbama sačinio službene zabilješke, zbog čega su ovi prigovori odbijeni kao neosnovani.

Odbrana optuženog je prilikom saslušanja vještaka Kos Irhada (zapisnik sa glavnog pretresa od 01.10.2012. godine) istakla i prigovor zakonitosti oduzimanja laptopa čije je vještačenje uradio ovaj vještak, kao i prigovor autentičnosti materijala i relevantnosti ovog dokaza. Sud je zaključio da je oduzimanje laptopa izvršeno u zakonom propisanoj proceduri (dobrovoljna predaja).

Odbrana je u prigovorima isticala i činjenicu da branilac optuženog Jašarevića nije bio obavještavan o pretresima, te da ta činjenica takođe čini ove dokaze nezakonitim. Sud nije prihvatio ovu vrstu prigovora kao relevantnu činjenicu. U odredbi člana 60. stav 2. ZKP BiH, koja reguliše postupak izvršenja naredbe za pretresanje, navodi se da ovlaštena službena osoba nije dužna obavjestiti bilo koga o svojoj funkciji i razlozima pretresanja, već može odmah ući u stan ili druge prostorije ako su prazne, ili se opravdano smatra da su prazne. Ove zakonske pretpostavke su bile ispunjene s obzirom na činjenicu da optuženi bio smješten u bolnicu, a u kući niko nije zatečen (čak nije bilo poznato boravište supruge Mirele Demirović!). Sud posebno ukazuje da naredba za pretres treba da sadrži pouku osumnjičenom da ima pravo da o pretresu obavjesti branioca i da se pretres može izvršiti i bez prisustva branioca ako to zahtjevaju izuzetne okolnosti. Uvidom u naredbe koje su sačinjene na osnovu usmene naredbe, Sud je utvrdio da sadrže relevantna upozorenja. Sud je zaključio da je u svim pretresima bilo neophodno hitno postupanje kako bi se osigurali dokazi vezani za izvršioce, pomagače ili saučesnike krivičnog djela, što se u konkretnom slučaju mora uzeti kao izuzetna okolnost. Ovakvo postupanje nije ničim dovelo u pitanje prava optuženog u ovom krivičnom postupku.

Sud je odbio i prigovore relevantnosti dokaza koje je odbrana Jašarevića iznosila u odnosu na dokaze koje je izvodila optužba. Relevantnost prihvaćenih dokaza proizilazi iz prihvatljivosti i njihove ocjene, o čemu su u obrazloženju ove presude dati razlozi.

Sud se nije osvrtao na prigovore koji se odnose na dokaze koje Sud nije posebno analizirao kao relevantne.

6.1.6. Krivica

Sud nalazi utvrđenim da je optuženi Jašarević Mevlid u vrijeme izvršenja krivičnog djela bio sposoban za rasuđivanje i u mogućnosti da shvati i razumije značaj svojih radnji, kao i da je bio potpuno sposoban da donosi odluke i da shvati njihov značaj.

Na osnovu prethodno utvrđenih činjenica Sud je zaključio da je optuženi svjesno i sa namjerom preduzeo radnje pripremanja i izvođenja terorističkih akata, te bio svjestan svog djela i htio njegovo učinjenje, čime je sa umišljajem počinio krivično djelo terorizma iz člana 201. stav 1. i stav 4. tačka a) i d) Krivičnog zakona BiH.

6.1.7. Krivičnopravna sankcija

Za navedeno krivično djelo Krivični zakon predviđa kaznu zatvora najmanje pet godina, odnosno maksimum od 20 godina (član 42. stav 1. KZ BiH). Prije individualizacije zakonom zapriječene kazne, Sud se osvrnuo na ličnost optuženog Jašarevića. Iz njegovih biografskih podataka može se zaključiti da je rođen 1988. godine u Novom Pazaru, da je jedno vrijeme živio u Beču (kod majke koja tamo radi), da je u Maoču Gornju doselio sa suprugom Mirelom Demirović prije nekoliko godina, da nije zaposlen i da ima jedno maloljetno dijete. Njegovo obrazovanje je vrlo oskudno (završio osnovnu školu). Iz njegovih izjava i komentara tokom glavnog pretresa može se zaključiti da je svoj identitetski i vrijednosni profil čvrsto formirao pod uticajem ideologije koju je vještak prof. Vlado Azinović opisao u svom nalazu kao prihvaćenu u selefijskoj zajednici u Gornjoj Maoči. Svoja vjerska uvjerenja optuženi Jašarević je sumirao u svojoj oporuci (DT- 3). U toku krivičnog postupka pokazao je dosljednost ideji, izjavljujući: „*Musliman se bori na Allahovom putu, a nevjernik na šejtanovom. Ja sam Allahov štitićenik, vi ste šejtanovi jer niste muslimani*“. Na prvom pretresu optuženi je odbio da ustane prilikom ulaska sudija, a u objašnjenju izjavio da je „*sud izmišljen od judi i muslimanima je zabranjeno da poštuju takav sud*“.

Prilikom odmjeravanja visine kazne Sud je imao u vidu činjenicu da je broj krivičnih djela terorizma u ozbiljnom porastu. Pred ovim sudom trenutno se vode još četiri krivična postupka zbog krivičnog djela terorizma (slučajevi „Čaušević i dr.“, „Rustempašić i dr.“, „Bektašević i dr.“ i „Dervišević i dr.“). Optuženo je ukupno 14 lica. Radnje izvršenja se takođe vezuju za nabavku naoružanja radi pripreme terorističkih napada i realizovanja terorističkih akata. U jednom slučaju je jedno lice poginulo i jedno teško povrijeđeno (slučaj „Čaušević i dr.“). Ovo je za građane BiH zabrinjavajuća pojava. Bosna i Hercegovina se nikada do sada nije susretala sa ovakvim oblicima terorizma. Takođe, Sud

se u ovim predmetima prvi put sreće sa činjenicom da optuženi ne priznaju Sud i da ne poštuju pravila i procedure Suda. Optuženi je u završnoj riječi nedvosmisleno izjavio da njegovim kažnjavanjem napadi ove vrste neće prestati. Ovo nije izrečeno kao direktna prijetnja nego više kao rezultat dosljednosti u vrijednosnim i ideološkim uvjerenjima. Takvo javno iznošenje vlastitog razumijevanja terorističkog čina nije bila poruka samo Sudu i državi BiH, nego i sljedbenicima takve ideologije, što je za javnost moglo biti uznemirujuće. Ovo su činjenice koje ukazuju na poseban stepen opasnosti i zahtjevaju adekvatno kazneno reagovanje Suda.

Sud je od olakšavajućih okolnosti imao u vidu činjenicu da je optuženi mlad i nedovoljno obrazovan čovjek, da je vjerovatno postao žrtva indoktrinirane zajednice koja ga je prihvatila kao člana, te da je oženjen i otac jednog maloljetnog djeteta.

Imajući u vidu opšta pravila za odmjeravanje kazne, koja ima u vidu član 48. KZ BiH, posebno cijeneći značaj zakonom zaštićenih dobara, jačinu ugrožavanja i stepen društvene opasnosti, Sud je optuženom Mevlidu Jašareviću izrekao kaznu zatvora u trajanju od 18 godina. Prema mišljenju Suda, izrečena kazna bi trebala da ostvari prije svega ciljeve pojedinačne prevencije, odnosno da u dovoljnoj mjeri utiče na optuženog da shvati vlastite zablude u razumijevanju vjerskih uvjerenja, kulturoloških i demokratskih vrijednosti na kojima počiva država BiH i međunarodne politike, kao i da postane svjestan pogubnih posljedica svake vrste ekstremizma. Takođe, visina kazne bi trebala da osigura ciljeve generalne prevencije, odnosno da utiče na pojedince i grupe koje se zanose terorističkim ambicijama i koje nose potencijal terorizma da se uzdrže od vršenja sličnih krivičnih djela. Uloga suda u svakom društvu jeste, između ostalog, da kroz kaznenu politiku pokaže da je država odlučna u suzbijanju svih oblika terorizma.

Dokazi izvedeni u toku glavnog pretresa ukazuju na činjenicu da je država BiH propuštala da reaguje na konstitisanje vehabijskih zajednica koje su se organizovale na ideologiji negiranja sekularne države i koje u osnovi nose potencijal terorističkog djelovanja. Propuštanjem kontrole naseljavanja prostora Maoče Gornje i nadzora nad kretanjem stanovništva, država je poslala poruku da se na njenoj teritoriji mogu razvijati zajednice čije je djelovanje suprotno načelima pravne države i odgovornog društva. Slučaj lidera vehabijske zajednice u Maoči Gornjoj, koji javno istupa sa ideologijom koja otvoreno negira vrijednosti sekularnog društva, pokazuje ideološki pravac pojedinih pristalica vehabijskih zajednica.

Sud se osvrće na ove činjenice kako bi ukazao na uslove koji su doveli do izvršenja konkretnog krivičnog djela i potencijalnu društvenu opasnost od povlačenje države pred ekstremizmom.

6.1.8. Uračunavanje pritvora

Na osnovu člana 56. KZ BiH, Sud je u izrečenu zatvorsku kaznu optuženom Mevlidu Jašareviću uračunao vrijeme provedeno u pritvoru, koje teče od 28.10.2011. godine, kada je optuženi lišen slobode, pa nadalje.

6.1.9. Oduzimanje predmeta

Na osnovu člana 74. stav 1. KZ BiH, od optuženog su oduzeti predmeti koji su pronađeni na licu mjesta i privremeno oduzeti u pretresima, a za koje je utvrđeno da su upotrijebljeni za izvršenje krivičnog djela, ili su bili namijenjeni izvršenju djela.

O oduzimanju predmeta koji su u posebnom pretresu pronađeni u šumi u Maoči Gornjoj, a koji predstavljaju oružje i vojnu opremu, Sud je odlučio na osnovu člana 74. stav 2. KZ BiH. Naime, Sud je zaključio da nema sigurnih dokaza da se radi o predmetima koji su vlasništvo optuženog Jašarevića, ali da isti zbog svojih svojstava i posebnog režima za nabavljanje (oružje i vojna oprema) ugrožavaju opštu sigurnost društva, zbog čega se moraju oduzeti.

6.1.10. Oštećeni

Odlučujući o odštetnom zahtjevu, koji je oštećeni Mirsad Velić podnio Sudu dana 15.11.2012. godine, Sud je imao u vidu činjenicu da u toku krivičnog postupka od strane tužioca i oštećenog nisu izvođeni dokazi na osnovu kojih bi se u krivičnom postupku o ovakvom zahtjevu moglo djelimično, ili potpuno, odlučivati. Zbog toga je Sud, na osnovu člana 198. ZKP BiH, oštećenog uputio da svoj odštetni zahtjev ostvaruje u parničnom postupku.

6.1.11. Troškovi krivičnog postupka

Odlučujući o troškovima krivičnog postupka, Sud je utvrdio da optuženi nema imovine, niti bilo kakvih redovnih ili povremenih potraživanja iz kojih bi mogao da plati troškove krivičnog postupka bez opasnosti po vlastito izdržavanje i izdržavanje porodice koja je upućena na njegovo izdržavanje. Odluka o oslobađanju od obaveze za naknadu troškova krivičnog postupka zasniva se na odredbi člana 188. stav 4. ZKP BiH.

7. OPTUŽENI FOJNICA i AHMETSPAHIĆ – oslobađajući dio presude

7.1. Pripadanje grupi

Optužba Emrahu Fojnici i Munibu Ahmetspahiću stavlja na teret da su postali pripadnici terorističke grupe definisane članom 202.d stav 2. KZ BiH, i u tom svojstvu odlučili da napadnu zgradu američke Ambasade u Sarajevu, pa u tom cilju izvršili nabavku oružja i to: Emrah Fojnica automatsku pušku M70AB2, serijski broj 288529 sa dva okvira i 50 komada metaka, automatsku pušku „Zastava Kragujevac“ M70AB2, 1982. godine, broj 178971, sa jednim okvirom, 10 komada metaka call 7,62, jedan tromblonski nastavak, automatsku pušku sa drvenim kundakom bez okvira, sa remenikom i fiksnim nožem, broj 084090-89, nož za bacanje sa natpisom „Saber“, automatsku pušku S/B 24105 – C, okvir za automatsku pušku i 1 metak, okvir prazan za automatsku pušku, automatsku pušku sa sa preklopnim kundakom broj: 7032717, pet okvira za automatsku pušku, optiku za pušku broj: 29091, pumpicu sa uljem za podmazivanje oružja, okvir za snajpersku pušku, 65 komada metaka, gas masku, maskirnu uniformu, jednu fantomku, set vojni za hranu, nož dužine 40 cm, dvogled, dva vojna opasača, automatsku pušku sa preklopnim kundakom bez okvira broj: 16107961, snajpersku pušku sa optičkim nišanom broj 38098, okvir sa devet metaka, šest okvira za automatsku pušku, municiju ukupno 148 komada, pušku M48 A53382, puščanu municiju 7,62 mm, ukupno 603 komada, pet okvira za automatsku pušku, manju originalnu kutiju za municiju puščanu 7,9 mm, sa ukupno 14 komada metaka, 12 okvira za automatsku pušku, 384 komada municije 7,9 mm, vojni nož, 259 metaka call 7,62, sanduk municije metalni sa kutijama punim municije 640 komada, call 7,62 mm, a optuženi Munib Ahmetspahić jednu snajpersku pušku bez optike br. 49774, sa crvenim remenikom i jednim pripadajućim okvirom.

Prije svega, iz izvedenih dokaza optužbe nije moguće izvesti zaključak van razumne sumnje da su Fojnica i Ahmetspahić postali pripadnici organizovane terorističke grupe sa unaprijed definisanim terorističkim ciljevima. Optužba nije ponudila ni uvjerljive dokaze na osnovu kojih bi se van razumne sumnje moglo zaključiti da su Fojnica i Ahmetspahić pokazali stvarnu namjeru da djeluju zajedno sa prvooptuženim Jašarevićem u cilju napada na Ambasadu SAD (ostvarenja zajedničkog cilja). Na glavnom pretresu optužba nije izvela ni jedan dokaz koji bi upućivao na razuman zaključak o pristupanju organizovanoj terorističkoj grupi i dogovora među optuženim o zajedničkom djelovanju i zajedničkom cilju. Jedini dokaz na osnovu kojeg optužba izvodi zaključak o pristupanju terorističkoj grupi i zajedničkom umišljajnom djelovanju optuženog Emraha Fojnice jeste njegov DNA trag na automatskoj puški M70AB2, serijski broj 375382, i cilindru automatske puške M70AB2, fabričkog broja 288529, koje je optuženi Jašarević donio u Sarajevo i koje su pronađene na licu mjesta.

Vještak Elmira Karahasanović, diplomirani biolog, stalni sudski vještak za DNA analize, je u svom detaljnom nalazu i mišljenju utvrdila da su u DNA izolatu brisa skinutog s rukohvata drvene obloge gasnog cilindra puške M70AB2, serijski broj 375382 (Trag br. 7) pronađeni miješani profili više muških osoba s jasno izraženim dominantnim alelima koji

pripadaju dominantnom doprinosiocu traga, uz ograničenje parcijalnih DNA profila ostalih osoba kao manjinskih doprinosioca traga. Analiza dobijenih alela analiziranih lokusa pokazala je da se dio alela većinskog doprinosioca traga u potpunosti podudara sa alelima DNA profila Mevlida Jašarevića, a da preostali dio dobijenih alela predstavlja mješavinu parcijalnih DNA profila više muških osoba, kao manjinskih doprinosilaca traga. Vještak je objasnio da su dalja istraživanja bila usmjerena na analizu uzorka na Y vezane STR lokuse, a ta analiza je ukazala: na prisustvo najvjerovatnije šest (6) muških lica, s tim da je jedno lice većinski doprinosilac traga; da se u osnovi profila može uočiti prisustvo istih Y vezanih varijanti na svim STR lokusima kao i kod optuženog Jašarevića, koji je većinski doprinosilac traga; da u manje zastupljenoj frakciji se uočava prisustvo istih Y vezanih varijanti na svim STR lokusima kao i kod optuženog Emraha Fojnice. Takođe, rezultati biološkog vještačenja na automatskoj puški M70AB2, serijski broj 288529 (Trag br. 96) su dali isti rezultat kada su u pitanju miješani profili više muških osoba (str. 32. i 33. Nalaza).

Prisustvo DNA tragova (jednakih Y vezanih varijanti na svim STR lokusima) od optuženog Emraha Fojnice u miješanim DNA profilima više osoba samo po sebi ne može poslužiti kao dokaz udruživanja u cilju zajedničkog djelovanja ili pomaganja optuženom Jašareviću. Trag DNA na oružju koje je korišteno prilikom izvođenja terorističkog čina, bez drugih objektivnih dokaza, ne bi mogao biti ni pouzdan dokaz o držanju tog istog oružja. Optuženi Fojnica je mogao biti u kontaktu sa oružjem na način koji ne uključuje protivpravnost (tako što ga je razgledao), zbog čega u konkretnom slučaju nije moguće van razumne sumnje ni zaključiti da je optuženi Fojnica ovo oružje nabavio, držao i ustupio optuženom Jašareviću radi izvođenja terorističkog čina. Zaključak Suda temelji se na činjenici da optuženi Fojnica nije bio na mjestu događaja, te da njegovo učešće u pripremanju terorističkog čina nije potvrđeno drugim izvedenim dokazima optužbe.

Sud je pažljivo razmotrio činjenicu da je u Maoči Gornjoj, u šumi i nedaleko od kuće prvooptuženog Jašarevića, pronađena veća količina oružja i vojne namjene. Odbrane optuženih nisu osporavale ovu činjenicu, kao ni tehničku ispravnost pronađenog naoružanja (Zapisnik sa glavnog pretresa od 29.10.2012. godine). Ova činjenica jeste snažna indicija da se u okviru ove vehabijske zajednice prikupljalo naoružanje vojne namjene koje je moglo imati za cilj izvođenje terorističkih aktivnosti. Sud zaključuje da i naoružanje koje je pronađeno kod prvooptuženog Jašarevića potiče iz arsenala ovog naoružanja. Na ovakav zaključak upućuje činjenica da se radi o istoj vrsti oružja, da je u kompjuteru prvooptuženog pronađena literatura vezana za vrste vojnog naoružanja i preživljavanje na terenu, te da je odbačeno naoružanje pronađeno nedaleko od njegove kuće.

Iz dokaza koje je optužba izvela na glavnom pretresu moglo se nesumnjivo zaključiti da je naoružanje odbačeno nakon napada na Ambasadu s ciljem uklanjanja tragova koji bi mogli poslužiti kao dokazi u čijem se posjedu oružje nalazilo, ko ga je nabavljao i sa kojim ciljem. Ove činjenice bi se mogle dovesti u logičnu vezu sa drugooptuženim Fojnicom samo na osnovu traga DNA na automatskoj puški. Međutim, ovaj dokaz samo potvrđuje mogući kontakt optuženog Fojnice, ili bilo kojeg njegovog muškog srodnika, sa

ovom automatskom puškom. Optužba nije ponudila dodatne dokaza o tome kada je i kako došlo do kontakta, tako da izolovani trag na ovom oružju nije dovoljan dokaz da bi on mogao biti izvršilac bilo kojeg krivičnog djela. (Sud ovdje ukazuje na činjenicu da su policijske agencije imale informacije o naoružavanju stanovnika Maoče Gornje, da policija nije imala efektivnu kontrolu nad Maočom Gornjom, kao i na činjenicu da je vrhovni autoritet u Maoči Gornjoj imam Nusret Imamović, bez čijeg znanja i odobrenja nije bilo moguće nabavljanje naoružanja i vojne opreme, kao ni njeno odbacivanje).

U odnosu na optuženog Ahmetspahića optužba je ponudila još manje dokaza. Zaključak o njegovom pristupanju terorističkoj grupi optužba izvodi iz svjedočenja Dine Pečenkovića, koji je izjavio da je u jednom napuštenom objektu vidio snajpersku pušku i kasnije čuo „od nekoga“ da je puška *„možda od Ahmetspahića“*. Na glavnom pretresu Pečenković je tvrdio da nikada nije optuženog vidio sa oružjem. Optužba se dalje pozivala na svjedočenje policijskog službenika Marije Stanišić, koja je 29.10.2011. godine zatekla optuženog Ahmetspahića u blizini kuće Jašarevića sa prljavim rukama, iz čega se izvlačio zaključak da je dolazio iz šume u kojoj je sakriveno oružje, odnosno da je učestvovao u sakrivanju naoružanja i vojne opreme. Ovakvo zaključivanje se ne zasniva na dovoljnom broju logičkih premisa, zbog čega je Sud zaključio su ovi dokazi optužbe takođe ostali na nivou pretpostavki i indicija sa niskim stepenom uvjerljivosti.

Sud je pažljivo razmotrio i činjenicu da je optuženi Ahmetspahić putovao sa optuženim Jašarevićem do Sarajeva, te da mu je Jašarević u Sarajevu predao DVD sa oporukom i zatražio da ga objavi sutradan. Iz izvedenih dokaza nije moguće izvesti pouzdan zaključak da Ahmetspahić putuje do Sarajeva sa Jašarevićem u namjeri da mu na bilo koji način pomogne. U razložnom svjedočenju Dine Pečenkovića, koji svojim putničkim vozilom vozi Jašarevića do Sarajeva, nema ni indicija da Ahmetspahić zna za namjeru Jašarevića i da mu na taj način pruža neku vrstu pomoći. Činjenica da preuzima od Jašarevića DVD sama po sebi nije uvjerljiv dokaz o zajedničkom djelovanju. DVD je Jašarević mogao ostaviti Ahmetspahiću u Maoči i ne izlagati se riziku da mu takav dokaz njegove namjere bude u toku putovanja otkriven. Osim toga, nema ni jednog dokaza da je optuženi Ahmetspahić znao sadržinu DVD-a.

Optuženi Ahmetspahić je u razložnom komentaru u završnoj riječi na uvjerljiv način obrazložio zašto je DVD uništio kada je čuo šta je Jašarević uradio (u strahu da ne bude osumnjičen). Dakle, činjenica da je optuženi uništio DVD ne mora nužno da znači da je optuženi znao njegov sadržaj i da je njegova uloga u preuzimanju DVD-a od Jašarevića bila dio zajedničkog plana organizovane grupe.

Na osnovu dokaza optužbe Sud nije mogao izvesti pouzdan zaključak da su optuženi Fojnica i Ahmetspahić bili pripadnici organizovane grupe koji su sa namjerom izvršili pripremanje krivičnog djela koje je izvršio optuženi Jašarević. Naime, dokazi optužbe u ovom dijelu ostali su na nivou indicija i pretpostavki slabog stepena uvjerljivosti, koje se ne mogu smatrati dokazima van razumne sumnje. U nedostatku dokaza Sud je optužene

Fojnicu i Ahmetspahića, na osnovu člana 284. stav 1. tačka c) ZKP BiH, oslobodio od optužbe.

Odluka o troškovima krivičnog postupka u dijelu koji se odnosi na ove optužene zasniva se na odredbi člana 189. stav 1. ZKP BiH.

ZAPISNIČAR

Stručni saradnik
Erna Hodžić - Čučak

PREDSJENIK VIJEĆA

SUDIJA
Branko Perić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude dozvoljena je žalba Apelacionom vijeću ovog Suda u roku od 15 (petnest) dana od dana prijema pismenog otpravka iste. Žalba se podnosi u dovoljnom broju primjeraka.